

;

Školský vzdelávací program
Základnej školy, Pri križi 11, 841 02 Bratislava

Predkladá:

RNDr. Iveta Šteliarová
poverená riadením školy

Prerokované v pedagogickej rade
ZŠ dňa 17.9.2024

Vyjadrenie rady školy:

Rada školy odporúča zriaďovateľovi

s c h v á l i ť

Školský vzdelávací program ZŠ

.....
Ingrid Tomaškovičová
predsedkyňa Rady školy

Stanovisko zriaďovateľa:

Mestská časť Bratislava – Dúbravka

s c h v a ľ u j e

Školský vzdelávací program ZŠ

.....
za zriaďovateľa

„Učíme sa tvorivo a pre život“

Stupeň vzdelania:	ISCED1, ISCED2
Dĺžka štúdia	primárne vzdelávanie 4 roky nižšie sekundárne vzdelávanie 5 rokov
Vyučovací jazyk:	slovenský
Študijná forma:	denná
Druh školy:	štátna

Predkladateľ

Názov školy:	Základná škola
Adresa školy:	Pri križi 11, 841 02 Bratislava
IČO:	36060917

Poverená riadením školy: RNDr. Iveta Šteliarová

Koordinátor pre tvorbu školského vzdelávacieho programu:

Mgr. Katarína Némethová – ISCED1
RNDr. Iveta Šteliarová – ISCED2

Zriadovateľ

Názov:	Mestská časť Bratislava –Dúbravka
Adresa:	MÚ Bratislava – Dúbravka, Žatevná 2
Kontakty:	RNDr. Martin Zaťovič – starosta MČ - Dúbravka

Platnosť dokumentu: od 17.9. 2008

RNDr. Iveta Šteliarová
poverená riadením školy

Revidovanie	Dátum	Zaznamenávanie inovácií, zmien a úprav
Revidovanie	1.9.2010	1.roč. zrušený predmet Hravá matematika 2.roč. zrušené: Hravá matematika, Zmyslová výchova, Dramatická výchova, Tvorivé písanie 5.roč. zrušené: Tvorivé písanie, Tvorba projektov, Biologicko-environmentálne praktiká, Spoznávame našu Zem, 6.roč. zrušené: Tvorivé písanie, Tvorba projektov
Revidovanie	1.9.2011	1. roč. zmena: Prírodoveda 1 hod. namiesto 1,5 hod., Etická/náboženská výchova 1 hod. namiesto 0,5 hod. 2. roč.: zmena: Anglický jazyk 1 hodina namiesto 2 hodín, Výtvarná výchova 2 hodiny namiesto 1 hodiny 5. roč. zmena: Matematika 5 hod. namiesto 4 hod., Hudobná výchova 2 hod. namiesto 1 hod. Anglický jazyk 3 hod. namiesto 5 hod., 6. roč. Výtvarná výchova 2 hod. namiesto 1 hod.
Revidovanie	1.9.2012	5. roč.: Matematika – pridaný tematický celok – Finančná gramotnosť
Revidovanie	1.9.2012	5.roč. Zavedenie bodového systému na hodnotenie a klasifikáciu žiakov (vo všetkých predmetoch, okrem telesnej a športovej výchovy)
Revidovanie	1.9.2013	6.roč. Zavedenie bodového systému na hodnotenie a klasifikáciu žiakov (vo všetkých predmetoch, okrem telesnej a športovej výchovy, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy)
Revidovanie	1.9.2013	5.-9.roč. Zavedenie bodového systému na hodnotenie a klasifikáciu v predmetoch matematika a informatika
Revidovanie	1.9.2013	5.roč. – zrušenie bodového systému na hodnotenie a klasifikáciu v predmetoch hudobná výchova, výtvarná výchova a občianska náuka
Revidovanie	1.9.2013	Presunutie tematického celku zo 6. roč. do 5. roč. – Desatinné čísla (okrem delenia desatinného čísla desatinným číslom) pred tematický celok – Čitateľská gramotnosť
Revidovanie	1.9.2013	6. – 9. roč. zníženie počtu hodín v Osobnostnom a sociálnom rozvoji na druhom stupni, aj úprava obsahu v jednotlivých ročníkoch
Revidovanie	1.9.2013	1. roč. VYV, TEV, HUV – slovné hodnotenie
Revidovanie	1.9.2013	2. roč. VYV, TEV, HUV – slovné hodnotenie
Revidovanie	1.9.2013	3.roč. Doplnenie tematického celku v matematike „Násobenie“ na celú malú násobilku (do 100)
Revidovanie	1.9.2014	4.roč. ANJ - vypustenie učiva prítomný priebehový a minulý jednoduchý čas
Revidovanie	1.9.2014	7.roč. Zavedenie bodového systému na hodnotenie a klasifikáciu žiakov (vo všetkých predmetoch, okrem telesnej a športovej

		výchovy, výtvarnej a hudobnej výchovy)
Revidovanie	1.9.2014	Presunutie celého tematického celku zo 6.ročníka do 5.ročníka-desiatinné čísla pred tematický celok Finančná gramotnosť
Revidovanie	1.9.2014	5. roč. – zníženie počtu hodín - hudobná výchova z 2 na 1 hodinu
Revidovanie	1.9.2014	5. roč. – zmena: dejepis 2 hodiny namiesto 1
Revidovanie	1.9.2014	6. roč. – zníženie počtu hodín -výtvarná výchova z 2 na 1 hodinu
Revidovanie	1.9.2014	6. roč. – pridanie predmetu technika/svet práce (1hodina)
Revidovanie	1.9.2014	5.a 6.roč. – výmena realizácie prierezovej témy Osobnostný a sociálny rozvoj
Revidovanie	1.9.2014	8.roč. - zavedenie bodového systému na hodnotenie a klasifikáciu žiakov v predmete slovenský jazyk a literatúra
Revidovanie	1.9.2015	1.roč. – iŠkVP – pridaná hodina matematiky a anglického jazyka
Revidovanie	1.9.2015	5.roč. – iŠkVP – pridaná hodina telesnej výchovy, anglického jazyka a matematiky
Revidovanie	1.9.2015	8.roč. Zavedenie bodového systému na hodnotenie a klasifikáciu žiakov (vo všetkých predmetoch, okrem telesnej a športovej výchovy, výtvarnej a hudobnej výchovy)
Revidovanie	1.9.2015	iŠkVP – primárne vzdelávanie – zmena názvov predmetov: - informatická výchova sa mení na informatika - telesná výchova sa mení na telesná a športová výchova
Revidovanie	1.9.2015	iŠkVP – 1.roč. – namiesto predmetu prírodoveda sa zaviedol predmet prvouka
Revidovanie	1.9.2015	9.roč. Zavedenie bodového systému na hodnotenie a klasifikáciu žiakov (vo všetkých predmetoch, okrem telesnej a športovej výchovy, výtvarnej a hudobnej výchovy)
Revidovanie	1.9.2016	iŠkVP - 2. roč. – pridaná hodina slovenského jazyka, anglického jazyka a matematiky
Revidovanie	1.9.2016	iŠkVP - 6. roč. – pridané 2hodiny anglického jazyka, 1 hodina matematiky a 1 hodina telesnej a športovej výchovy
Revidovanie	1.9.2017	iŠkVP – 7.roč. – pridané 2 hodiny nemeckého jazyka, pridaná 1 hodina matematiky, 1hodina slovenský jazyk
Revidovanie	1.9.2017	9.roč. – pridaná 1 hodina dejepisu
Revidovanie	1.9.2017	9.roč. – 3 hodiny anglického jazyka
Revidovanie	1.9.2017	iŠkVP – 3.ročník – matematika 4 hodiny, slovenský jazyk a literatúra – pridaná 1 hodina, prírodoveda – pridaná 1 hodina, PRV – 1hodina
Revidovanie	1.9.2018	iŠkVP – 4. ročník – matematika 4+1 hodina, 8. ročník – nemecký

		jazyk 2 hodiny a 1 hodina matematika a 1 hodina slovenský jazyk
Revidované	1.9.2019	iŠkVP – 9. roč. - pridaná 1 hodina anglického jazyka, pridaná 1 hodina matematiky, zníženie počtu hodín – fyzika z 2 hodín na 1 hodinu namiesto predmetu 1 VUM – 1 hodina výtvarná výchova
Revidované	1.9.2022	iŠkVP – 1.roč – 2.roč -pridaná 1 hodina anglického jazyka v spolupráci s International House
Revidované	1.9.2024	iŠkVP –tretia hodina TŠV bude realizovaná formou vyučovacích blokov, na prestávkach počas vyučovania – aktívne prestávky, aktivity v školskom klube

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy

Základná škola Pri križi je plnoorganizovaná základná škola so všetkými ročníkmi prvého a druhého stupňa v IV. Bratislavskom obvode, sídlisko Dúbravka, ľahko prístupná zo zastávky MHD.

Základná škola poskytuje základné vzdelanie v teritóriu Mestskej časti Bratislava - Dúbravka. Zabezpečuje rozumovú výchovu v zmysle vedeckého poznania v súlade so zásadami vlastenectva, demokracie, humanity a poskytuje mravnú, etickú, pracovnú, estetickú, ekologickú, zdravotnú a telesnú výchovu žiakov. Umožňuje náboženskú výchovu žiakov. Základná škola je právnym subjektom a samostatnou rozpočtovou organizáciou Mestskej časti Bratislava - Dúbravka.

Škola spĺňa Vyhlášku MZ SR č. 527/2007 o podrobnostiach a požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež. Súčasťou základnej školy je školský klub detí (ďalej ŠKD) a zariadenie školského stravovania (ďalej ZŠS).

V školskom klube detí je 11 oddelení, spravidla sú v nich zaradení žiaci príslušných tried 1. stupňa. Školský klub detí má rannú aj popoludňajšiu prevádzku.

V zariadení školského stravovania sa stravujú žiaci a zamestnanci základnej školy. Zariadenie školského stravovania poskytuje desiaty aj obedy.

2. Charakteristika žiakov

Základná škola vzdeláva žiakov prioritne z určeného školského obvodu, ale aj žiakov z iných častí Bratislavy, napr. Devínska Nová Ves, Karlova Ves, Lamač. A taktiež z iných okresov napr. Malacky.

Školu navštevujú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením (s vývinovými poruchami učenia, poruchami aktivity a pozornosti, narušenou komunikačnou schopnosťou, pervazívnymi vývinovými poruchami) i žiaci so všeobecným intelektovým nadaním. Títo žiaci majú upravené formy a metódy práce a vypracovaný individuálny vzdelávací program. Vykazujú výchovno – vzdelávacie výsledky primerané svojim schopnostiam. Škola úzko spolupracuje s CPPaP a ČŠPP, s VUDPaP, ako aj s odborníkmi z iných odvetví (neuroológ, pedopsychiater), s Univerzitou J. A. Komenského s Pedagogickou fakultou, s katedrou Pedagogiky a psychológie.

Školu navštevujú aj deti cudzincov, ktorým škola zabezpečuje v adaptačnom procese jazykový kurz pre cudzincov na osvojenie si slovenského jazyka.

Žiaci majú vytvorené všetky podmienky k osvojeniu potrebných poznatkov a zručností, ktoré má ovládať absolvent základného vzdelávania.

Povinnú školskú dochádzku si tu plnia aj žiaci študujúci v zahraničí, ktorí pravidelne absolvujú komisionálne skúšky. Tieto sa uskutočňujú na základe žiadosti zákonného zástupcu, po dohovore s vedením školy.

3. Charakteristika pedagogického zboru

Pedagogický zbor tvorí stabilizovaný kolektív kvalifikovaných pedagogických a odborných zamestnancov. Všetci spĺňajú podmienky odbornosti a osobitný kvalifikačný predpoklad, vyučujú predmety svojej aprobácie, ktoré si priebežne dopĺňajú ďalšími vzdelávacími aktivitami formou celoživotného vzdelávania. Škola má vypracovaný ročný plán kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov, ktorý je každoročne aktualizovaný podľa potrieb školy. Mnohé zo školení sú realizované priamo na škole, čím je zabezpečené preškolenie väčšieho počtu zamestnancov. Takto boli realizované aktualizácie vzdelávania: Komunikácia s problémovými rodičmi žiakov, Oboznámenie s aktuálnymi zmenami v školskej legislatíve, GDPR a následné poučenie o uskladnení a archivácii interných dokumentov školy, Implementácia prierezovej témy finančná gramotnosť do vyučovacieho procesu v ZŠ, Oboznámenie s plánovanými zmenami školského kurikula, Bezpečnosť na internete a oboznámenie s cieľom projektu: Internet je ako oheň – dobrý sluha, ale zlý pán, Využitie interaktívnej podlahy vo vyučovacom a výchovno – vzdelávacom procese.

Veková štruktúra zamestnancov je vyvážená, t.j. zabezpečuje odovzdávanie praktických i teoretických skúseností.

Aprobačná skladba predmetov je plne zabezpečená.

Poradnými orgánmi riaditeľa sú kolégium, pedagogická rada, metodické združenia a predmetové komisie.

Kolégium je zložené z vedúcich metodických združení (ďalej MZ), predmetových komisií (ďalej PK) a koordinátorov. Kolégium zasadá raz mesačne a úlohy z hlavného plánu práce školy čiastkovo aplikuje do mesačných plánov práce školy. Podieľa sa aj na vnútroškolskej kontrole.

Členmi pedagogickej rady sú všetci pedagogickí zamestnanci školy, ktorí organizujú výchovno-vzdelávací proces, plánujú ho a takisto ho vyhodnocujú. Cieľom je vytvárať kooperatívne prostredie.

Riaditeľka školy každoročne poveruje kariérovými pozíciami pedagogických zamestnancov na vykonávanie špecializovaných činností – koordinátorov na plnenie úloh vyplývajúcich zo školského vzdelávacieho plánu „Učíme sa tvorivo a pre život“.

Na škole pôsobia koordinátori:

Zodpovedné úlohy: kariérové pozície

Kariérové pozície pedagogických a odborných zamestnancov, ktorý vykonáva špecializované alebo riadiace činnosti: poverujem zamestnancov školy ďalšími zodpovednými úlohami, ktoré napomáhajú celkovej činnosti školy

Kariérové pozície pedagogických a odborných zamestnancov

Menovaní vykonávajú špecializované alebo riadiace činnosti, riaditeľka školy poveruje zamestnancov školy ďalšími zodpovednými úlohami, ktoré napomáhajú celkovej činnosti školy.

Uvádzajúci pedagogický zamestnanec:

Mgr. Ján Dano

Výchovný a kariérový poradca:

Mgr. Miriam Siposová

Školský koordinátor vo výchove a vzdelávaní:

Mgr. Lucia Murčová

- koordinuje primárnu prevenciu drogových závislostí a ďalších sociálno-patologických javov

Školský koordinátor vzdelávania k občianstvu a ľudským právam

Mgr. Michaela Dziváková

Školský digitálny koordinátor:

Mgr. Ingrid Jančiarová

- informatizáciu a vzdelávanie prostredníctvom IKT

Školský špecialista vo výchove (školský knihovník):

Mgr. Ingrid Ftáčniková, Mgr. Katarína Rabajdová

- využívanie knižničných služieb a informačných služieb pre potreby vzdelávania

Špecialista pre rozvoj športových zručností žiakov:

Mgr. Marta Morvicová, Mgr. Richard Hejčík, Beata Oškerová

Školský špecialista vo výchove:

PaedDr. Gabriela Gavláková,

- koordinátor Žiackej rady

Školský špecialista - koordinátor environmentálnej výchovy:

Mgr. Adriana Benická

Školský špecialista - koordinátor webovej stránky:

Mgr. Michal Zaťovič, Mgr. Zuzana Zaťovičová

Školský špecialista - koordinátor zdravej školy:

Mgr. Adriana Benická

Ďalšie zodpovedné úlohy:

Koordinátor kultúrnych podujatí:

Mgr. Ingrid Cvečko Oršulová, Beata Oškerová

Koordinátor výtvarných súťaží a estetizácie školy

Mgr. Zuzana Rybaničová, Mgr. Adela Romančíková

Koordinátor Testovania a E-Testovanie:

Mgr. Michal Zaťovič, Mgr. Angelika Krajčovičová, Mgr. Ján Dano

Koordinátor Tvorby projektov a prezentačných zručností

Mgr. Zuzana Zaťovičová, Mgr. Angelika Krajčovičová

Koordinátor pre finančnú gramotnosť

Mgr. Beata Tomášková, Mgr. Fabiola Mokry

Koordinátor pre profesijný rozvoj pedagogických a nepedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov školy

Mgr. Ingrid Jančiarová

Na škole pôsobí školský psychológ na plný úväzok, špeciálny pedagóg na plný úväzok a asistent učiteľa.

4. Organizácia prijímacieho konania

Do základnej školy prijímame žiaka na základe žiadosti zákonného zástupcu.

Škola organizuje slávnostný zápis detí do 1. ročníka, po stanovení termínu zriaďovateľom, Mestskou časťou Bratislava - Dúbravka. Prednostne sú prijímaní žiaci z nášho školského obvodu, ktorý taktiež určuje zriaďovateľ.

Do iných ročníkov prijímame žiakov na základe žiadosti zákonného zástupcu, po osobnom pohovore s riaditeľkou školy, školským psychológom a po predložení všetkých relevantných dokladov (vysvedčenie, hodnotenie bývalým učiteľom, špecifické požiadavky na vzdelávanie žiaka). Pri rozhodovaní o prijatí zohľadňujeme aj aktuálny počet žiakov v danom ročníku.

5. Projekty

Naša škola je zapojená v projekte :

„Škola podporujúca zdravie“ - projekt iniciovaný Svetovou zdravotníckou organizáciou – úradovňou pre Európu, Komisiou Európskych spoločenstiev a Radou Európy. Škola podporujúca zdravie smeruje k dosiahnutiu zdravého spôsobu života pre všetkých ktorí v škole pracujú alebo s ňou prichádzajú do styku

V rámci projektových výziev Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky sme boli úspešní v týchto projektoch:

- „Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc“
- „Ekoučebňa v exteriéri školy“
- „Hovoríme spolu“
- „Zelené átrium“

V rámci projektových výziev sme sa zapojili do projektov :

- Nadácie Orange „Strážcovia hier“
- Nadácia ZSE „Radi sa hýbeme“ , „Srdce na dlani“
- Nadácia BVS „Vyvýšené záhony“,
- MČ Dúbravka „Tu žijeme“, „Dopravné ihrisko“.
- Strom života

Škola dlhodobo realizuje aj vlastné školské projekty a aktivity :

- „Športový deň – Futbalový turnaj o pohár školy“
- „Pátrač Tino“
- „Zdravá škola“ – Deň jablák
- „Správaj sa normálne“
- „Environmentálny program“
- „Zelená škola“
- „Ekodni“ – Biely deň, Modrý deň, Zelený deň, Červený deň
- „Nenič svoje múdre telo“
- „Školský časopis Dúbravček“
- „Školská konferencia žiackych projektov“
- „Recykluj, Pri križi!“ – Ekohliadky, Separovanie a zber papiera
- „Finančná gramotnosť“
- „Hovoríme spolu“
- „Deti pre Bratislavu“ - výroba pozdravov a balíčky pre seniorov DS Pri križi
- „Európsky týždeň športu“
- „Svetový deň ochrany zvierat“ – spolupráca so Slobodou zvierat, zbierka
- „Rovesnícke vyučovanie“
- „Olympijský deň“

Aj v budúcnosti sa budeme snažiť zapájať do rôznych výziev, kde môžeme získať prostriedky na skvalitnenie výchovno – vzdelávacieho procesu.

Všetky tieto projekty prispievajú k rozvoju našej školy, k jej dobrému menu a najmä kvalitnej príprave našich absolventov na ďalšie štúdiá v rámci Slovenska, ale aj v zahraničí. Pomáhajú ku kariérnemu rastu našich učiteľov. K zdokonaleniu sa v digitálnych zručnostiach učiteľov i žiakov a v uplatňovaní inovatívnych foriem vo vzdelávacom procese a v učiteľskej praxi.

6. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Rodičovská rada je našim aktívnym partnerom, spoluvytvára plán práce školy na bežný školský rok. Sú v ňom zahrnuté konkrétne aktivity: Deň otvorených dverí, Vianočná burza, Projekcie o živote školy, Šarkaniáda, Cesta odvahy, Tvorivé dielne, Strašidlá a strašidielka, Týždeň ovocia a zdravej výživy, Týždeň mobility, Športový deň – turnaj o pohár školy, jarná a jesenná brigáda. Spolupráca s rodičmi našich žiakov je na veľmi dobrej úrovni.

Spolupracujeme s MÚ V Bratislave - Dúbravka v oblasti technického zabezpečenia chodu školy, kultúrnych a športových podujatí. Každoročne sa Združenie rodičov školy registruje ako príjemca 2% odvedenej dane z príjmu z predchádzajúceho roku.

V zmysle zákona má škola zriadenú Radu školy, ktorej zloženie je stanovené zákonom, jej činnosť sa riadi svojím štatútom.

Naším partnerom je CVČ Klokan pri spoločnom organizovaní žiackych súťaží. Tradične organizujeme okresné kolo Pytagoriády Organizujeme školské kolá: dejepisnej geografickej, biologickej, chemickej, matematickej olympiády, olympiády z anglického jazyka. Organizujeme školské kolá: Šaliansky Maťko, Hviezdoslavov Kubín, Slávik Slovensko. Zúčastňujeme sa medzinárodnej súťaže v anglickom jazyku English Star, medzinárodnej matematickej súťaže Klokan, celoslovenskej súťaže Vsedkovedko, celoslovenskej matematickej súťaže Maksík

V oblasti športu je našim partnerom FK Dúbravka, HOBA Bratislava, Galaktikos a i. V oblasti vzdelávania pedagógov spolupracujeme s akreditovanými centrami vzdelávania, ŠPÚ Bratislava, Sociálnou akadémiou Bullova ul. Bratislava, OZ Športom proti drogám, Stop šikanovaniu, Evnirosvet, pobočkou Matice Slovenskej, SČK a Literárnu revue, Post Bellum. Pri prezentácii školy spolupracujeme s Dúbravskou televíziou a Dúbravskými novinami.

7. Priestorové a materiálne – technologické podmienky školy

Priestorové usporiadanie a funkčné členenie vnútorných priestorov školy umožňuje funkčnú nadväznosť jednotlivých priestorov a ich samostatnú prevádzku bez vzájomného rušenia v súlade s vyhláškou.

Škola využíva celý objekt – prízemie a 2 podlažia.

Škola má 28 klasických tried, dve telocvične, futbalové miniihrisko s umelým povrchom a osvetlením, školskú jedáleň a zrekonštruované átrium.

Na prvom a druhom stupni máme kmeňové triedy a samostatné učebne: chemické laboratórium, fyzikálnu učebňu, učebne na výchovu informatiky a informatickej výchovy, , cvičnú kuchynku, Ekoučebne v exteriéri školy (altánok a školská záhradka).

Učebne sú vybavené školským nábytkom, ktorý sa mení aktuálne podľa vekových potrieb žiakov a jeho opotrebovania. Tento sa snažíme modernizovať podľa finančných možností, nakupujeme a postupne zariaďujeme učebne a kabinety novým inventárom.

Každá kmeňová trieda a odborná učebňa je vybavená dataprojektorom, počítačom, v niektorých sú zabudované aj interaktívne tabule.

Zborovne, knižnica a triedy boli vybavené novým nábytkom i lavicami.

Odborné učebne sú vybavené modernými učebnými pomôckami zo získaných projektových zdrojov. Z projektových zdrojov a z dofinancovania ZRPŠ bola nainštalovaná interaktívna podlaha.

8. Škola ako životný priestor

Naším cieľom je vytvoriť na škole vytvoriť príjemné a tvorivé prostredie, v ktorom sa budú žiaci dobre nielen cítiť, ale aj učiť. Chceme, aby sa žiaci stotožnili s právmi a povinnosťami pri udržiavaní ich životného priestoru v škole. Kladieme dôraz na upravené prostredie tried, chodieb, aktualizujeme nástenky, zriaďujeme relaxačné miesta na spoločných chodbách.

O aktivitách, ktoré škola organizuje, sú žiaci i rodičia informovaní na webovej stránke školy, formou oznamov a letákov, na tabuliach vo vestibule školy.

Triedy a ostatné priestory sú svetlé, čisté, upravené. Na vzhľade školy pracujú žiaci pod vedením učiteľov.

9. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Bezpečnosť sa stala pevnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu.

Na škole pravidelne prebiehajú revízie v rámci BOZP a odstraňujú sa nedostatky podľa výsledkov revízií.

Žiaci sú na účelovom cvičení školení v poskytovaní prvej pomoci a poučení o zásadách a počínaní pri požiari, a inom nebezpečenstve či havárii.

Rovnako učitelia sú pravidelne preškolení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a predchádzaní a hasení požiaru.

Súčasťou školskej dokumentácie je aj schválený prevádzkový poriadok školy a jednotlivých odborných učební.

Žiaci sú každý rok na začiatku školského roka a každých školských prázdnin dôkladne poučení o BOZ.

Škola má vypracovaný vnútorný systém smerníc, ktoré sú pravidelne aktualizované. Tie presne určujú postupy všetkých zamestnancov pri dozoroch, exkurziách, výletoch, školách v prírode, lyžiarskych výcvikoch a pod.

Vypracovali sme evakuačný plán školy a pokyny pre zamestnancov a žiakov školy v prípade mimoriadnej situácie.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. Pedagogický princíp školy

V našej škole každý žiak musí zažiť úspech a rozvoj osobnosti podľa svojich schopností. Prioritou našej školy je vzdelávanie a výchova žiakov podľa poznatkov o psychosomatickom vývine detí a mládeže.

Základnou filozofiou našej školy je otvorenosť a vzájomná spolupráca učiteľov, žiakov a rodičov, ktorí sú si navzájom rovnocennými partnermi a spoločne tvoria trojuholník ako základnú bunku školy. Vytváraním viacerých školských programov s rôznym zameraním dávame možnosť vyniknúť všetkým žiakom nadaných v rôznych oblastiach.

Škola kladie veľký dôraz na mimoškolskú činnosť, spoluprácu s inými organizáciami a širokou verejnosťou, nielen s Radou rodičov žiakov prostredníctvom krúžkovej činnosti, projektov, exkurzií, besied, či zábavných súťažných podujatí. Dôležitými oblasťami sú moderné metódy v didaktike predmetov, osobnostná a sociálna výchova. Pripraviť žiakov na praktický život, schopných uplatniť sa v modernej spoločnosti. Zabezpečiť interdisciplinárny prístup pri osvojovaní znalostí a spôsobilostí žiakov. Vypestovať u nich zodpovednosť za vlastné učenie sa, dať im príležitosť objaviť a rozvinúť ich schopnosti.

I. Všeobecné ciele výchovy a vzdelávania

Ciele výchovy a vzdelávania predstavujú spoločný základ pre konkretizované predmetové ciele a špecifické ciele prierezových tém, ktoré sa majú vzdelávaním naplniť.

Na 1. stupni sa vyvážene venuje pozornosť nielen kognitívnym a intelektuálnym aspektom vzdelávania, ale rovnocenne aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov. Uvedené hľadisko sa premieta do všeobecných cieľov vzdelávania:

- vytvárať u žiakov základy gramotností prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií;
- poskytovať každému žiakovi mnohostranné možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho sociálneho, prírodného a kultúrneho prostredia;
- viesť žiakov k poznávaniu a postupnému využívaniu svojich individuálnych predpokladov a efektívnych spôsobov vlastného učenia sa;
- rozvíjať kognitívne schopnosti žiakov aktívnym riešením problémov samostatne aj v skupinách a vytvoriť tak u nich základy pre tvorivé a kritické myslenie;
- rozvíjať sociálne kompetencie a podporovať prosociálne správanie žiakov;
- viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv.

Na 2. stupni je potrebné vo vzdelávaní najmä:

- rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť a kritické myslenie;
- umožňovať každému žiakovi v rámci výučby nadobúdať kompetencií vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových významov;
- motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania;
- viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa (učiť sa učiť) ;
- poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní;
- sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka;
- rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. Zameranie školy a stupeň vzdelania

Základná filozofia školy:

- Poskytnúť živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v cudzom jazyku v rámci EU
- Práca so základnými počítačovými informáciami
- Osvojiť si, zdokonaľovať a upevňovať potrebu celoživotnej starostlivosti o zdravie, ktorej súčasťou je pohyb

Komplexná charakteristika je postavená na hlavných cieľoch

- komunikatívnosť
- flexibilitnosť
- tvorivosť
- vedomosti
- spôsobilosti

Aby sme splnili tieto ciele, budeme sa snažiť o to, aby žiak získal všeobecné vedomosti, odborné vedomosti a schopnosti tak, aby ich vedel využiť v bežnom živote.

Prípravu žiakov na život nasmerujeme:

- kvalitnou prípravou vo vyučovaní cudzieho jazyka tak, aby absolvent ISCED1 bol na úrovni kompetencií podľa spoločného európskeho referenčného rámca SEER v rovine A1
- absolvent ISCED2 v prvom cudzom jazyku dosiahne úroveň B1, v druhom cudzom jazyku úroveň A1
- dosiahnuť čo najvyššiu gramotnosť v IKT, poznať základné počítačové aplikácie, prostredníctvom didaktických hier, edukačných prostredí a encyklopédií pochopili využitie IKT
- vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na záujmy žiakov.

2. Profil absolventa ISCED1

Absolvent vie:

- komunikovať so spolužiakmi vo vlastnej triede, v iných triedach a s učiteľmi na úrovni vzájomnej úcty
- prehodnotiť negatívne spôsoby správania
- nadobudnuté vedomosti a zručnosti správne využiť v rôznych veku primeraných súvislostiach
- informácie získané čítaním rôznych textov vedieť použiť pre vlastnú potrebu
- používať zdroje informácií v interakcii so životnými skúsenosťami
- má patričné estetické cítenie
- starať sa o svoje zdravie
- na úrovni A1 komunikovať v cudzom jazyku
- byť flexibilný a tvorivý v rôznych vedomostných a iných súťažiach
- používať IKT

Absolvent primárneho vzdelania má osvojené tieto kľúčové spôsobilosti:

Sociálne komunikačné spôsobilosti

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi,

- učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu
- rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať
  - na základnej úrovni využíva technické prostriedky medzi osobnej komunikáciu
  - rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie
  - v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu
  - uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií

Spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a schopnosť (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely)
- rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov

Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

- žiak vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií, vie používať kreslenie a písanie na počítači, dokáže komunikovať pomocou elektronických médií
- uvedomuje si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- rozumie príležitostiam a možným rizikám, ktoré sú spojené s využívaním internetu a mobilných telefónov

Spôsobilosť učiť sa

- získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov
- na základe poskytovaných možností uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a efektívne si osvojuje poznatky a študijné návyky
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach
- zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, hodnotí svoj pokrok, akceptuje spätnú väzbu a uvedomuje si svoje rozvojové možnosti

Spôsobilosť riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém, premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom

Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- vytvára si pozitívny sebaobraz, ktorý podporuje žiacku sebadôveru a sebarozvoj,

- uvedomuje si vlastné potreby a aktívne využíva svoje možnosti
- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti
- sústreďuje sa na kvalitu a vhodnosť svojho výberu voľných činností, aktívne si chráni svoje fyzické a duševné zdravie
- kontroluje vlastné konanie (vrátane násilných a sebazničujúcich modelov konania) a vie odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov
- uvedomuje si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizuje
- účinne spolupracuje v skupine, podieľa sa na vytváraní triednych a celoškolských pravidiel, je zodpovedný a dodržiava dohody
- ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadiami a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci
- podieľa sa na vytváraní podporujúcej a motivujúcej sociálno-emočnej klímy v triede a dobrých medziľudských vzťahov

Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania)
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj
- pozná základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu)
- správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám, sociálnym pozíciám a rolovým funkciami
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr

Absolvent primárneho vzdelávania v našej škole bude pripravený na nižšie sekundárne vzdelávanie so zameraním na cudzie jazyky, informatiku a na prírodovedné predmety. Bude pripravený na prácu v tíme, na projektové vyučovanie, na získavanie vedomostí a informácií prostredníctvom moderných informačno –komunikačných technológií.

Profil absolventa ISCED2

Absolvent:

- sa dobre orientuje vo všeobecných poznatkoch
- je pripravený zvládnuť požiadavky ním vybranej strednej školy
- vie komunikovať v dvoch cudzích jazykoch
- vie využívať informačné a komunikačné technológie
- má základné skúsenosti s prácou v tíme
- má primerané komunikačné schopnosti
- uznáva ľudské práva
- vie čo znamená správna výživa a zdravý životný štýl
- má primerané poznatky o environmentálnych a ekologických problémoch
- uvedomuje si potrebu chrániť životné prostredie
- pozná pojem multikultúra, pozná tradície niektorých národov

- vie regulovať svoje správanie
- má vypracovaný vlastný učebný štýl
- vie argumentovať a prezentovať prácu
- má primeranú fyzickú výkonnosť a vie ohodnotiť svoju zdatnosť

Profil absolventa – vzdelanostný model nižšieho sekundárneho stupňa je založený na kľúčových spôsobilostiach (kompetenciách), ktoré zahŕňujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať. Ide o spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote.

Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúceho (primárneho) vzdelávania absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania má osvojené tieto kľúčové spôsobilosti:

Spôsobilosti k celoživotnému učeniu sa

- je schopný využívať (svoje) osvedčené stratégie učenia sa, pričom si uvedomuje svoje silné a slabé stránky
- dokáže uplatniť získané znalosti a spôsobilosti v rozličných (pracovných a mimopracovných) životných situáciách
- dosiahol základnú úroveň motivovanosti k celoživotnému učeniu sa

Sociálne komunikačné spôsobilosti

- dokáže využívať všetky dostupné formy sociálnej komunikácie
- ovláda slovnú zásobu v primeranej škále sociálnych a kultúrnych súvislostí v zvolenom cudzom jazyku tak, že je schopný na primeranej úrovni rozumieť hovorenému slovu, dokáže sa uplatniť v osobnej konverzácii, porozumieť textom a tiež tvoriť texty
- uplatňuje komunikáciu smerujúcu k vytváraniu dobrých vzťahov so spolužiakmi učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a uplatňuje primeranú formu medzikultúrnej komunikácie

Spôsobilosť riešiť problémy

- má osvojené schopnosti a vedomosti na riešenie problémov s využitím znalostí a schopností získaných v rámci základného vzdelania, uplatňuje základné logické operácie, dokáže uplatňovať vedný prístup pri riešení bežných problémov
- je schopný vidieť veci problémovo, kriticky myslieť pri hľadaní riešenia, obhájiť si svoje rozhodnutie, je si vedomý svojej zodpovednosti za riešenie problémov a užitočnosti poučenia sa z vlastných chýb a chýb iných

Spôsobilosti občianske

- chápe význam a podstatu legislatívnych zákonov a spoločenských noriem, je si vedomý svojich práv a povinností v škole i mimo nej, rešpektuje práva ostatných ľudí, pozná a váži si naše kultúrno-historické tradície a dedičstvo
- chápe základné ekologické a environmentálne súvislosti a rozhoduje sa v záujme ochrany zdravia jednotlivca i spoločnosti
- je pripravený zaujímať sa o dianie a riešenie problémov v spoločnosti

Spôsobilosti sociálne a personálne

- dokáže spolupracovať v skupine a akceptuje pravidlá práce v tíme, chápe a dokáže prebrať svoju zodpovednosť a spoluzodpovednosť za výsledky spoločnej práce
- dokáže sa primerane zapojiť do diskusie, pričom rešpektuje aj iné názory, chápe význam vzájomnej ohľaduplnosti
- dokáže zvládať svoje vlastné pocity, chápe ich podstatu, vie do určitej miery regulovať svoje správanie
- uvedomuje si svoj skutočný potenciál, osobné kvality a v súlade s tým si projektuje svoj (aktuálny) osobný rozvoj a osobné ciele

Spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže pomenovať a orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch, používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky, cení si a rešpektuje rôzne prejavy umenia
- vie oceniť interkultúrne dedičstvo a historické tradície
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu)
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám

Spôsobilosť uplatňovať základy matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- rozvíja a používa matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a schopnosť (na rôznych úrovniach) používať

matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky)

- má základy prírodovednej gramotnosti, ktoré mu umožnia používať postup uplatňovaný vo vede na primeranej úrovni

Digitálna spôsobilosť

- rozvíja spôsobilosti založené na základných zručnostiach v oblasti IKT
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
- vytvára jednoduché tabuľky a grafy
- využíva zručnosti pri kreslení v grafickom prostredí a spracovávaní grafických informácií
- rozumie nahrávaniu a prehrávaniu zvukov a videí
- prostredníctvom didaktických hier, edukačných prostredí a encyklopédií využíva IKT v iných predmetoch

Spôsobilosti smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- navrhuje nové úlohy, nové riešenia, vyhľadáva riešenia úloh v nových projektoch, schopnosť plánovať a riadiť prácu.

Absolvent nižšieho sekundárneho vzdelávania bude schopný samostatne vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, bude mať osvojené metódy štúdia a práce s informáciami.

Dokáže pracovať v tíme, cieľavedome sa podieľať na dosiahnutí cieľa skupiny, vytvárať dobré medziľudské vzťahy, vedieť prijímať víťazstvá i prehry, bude schopný starať sa o svoje fyzické i psychické zdravie.

Po získaní nižšieho sekundárneho vzdelania na našej škole môže absolvent našej školy pokračovať v štúdiu na ktorejkoľvek škole poskytujúcej vyššie sekundárne vzdelanie, úspešný bude hlavne v školách zameraných na matematiku, informatiku i prírodovedné predmety, v prípade športovej prípravy v nižšom stupni sekundárneho vzdelávania sa uplatní v športovom gymnáziu, či strednej škole so športovým zameraním.

Absolvent našej školy bude usilovný, svedomitý, samostatný a čestný. Svojím správaním a vynikajúcimi výsledkami bude robiť dobré meno našej školy.

3. Pedagogické stratégie

Metódy a formy práce korešpondujú so základnou filozofiou našej školy, ktorá preferuje tvorivý prístup k získavaniu a osvojovaniu si vedomostí. Spoločné postupy na úrovni školy, uplatňované vo vyučovaní aj mimo neho, ktorými škola cielene utvára a rozvíja kľúčové kompetencie žiakov:

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie k celoživotnému učeniu sa:

- na praktických príkladoch blízkyh žiakovi vysvetľujeme zmysel a cieľ učenia, posilňujeme pozitívny vzťah k učeniu
- vo vyučovaní sa zameriavame na aktívne kompetencie, učivo používame len ako prostriedok k ich získaniu
- do vyučovania zaraďujeme problémové vyučovanie a experiment
- uplatňujeme individuálny prístup, výsledky posudzujeme vždy z pohľadu „pridanej hodnoty“
- motivujeme k učeniu, snažíme sa vytvárať také situácie, pri ktorých má žiak radosť z učenia
- na začiatku vyučovacej jednotky vždy spoločne so žiakmi vyvodíme cieľ, na konci vyučovacej jednotky spoločne zhodnotíme jeho dosiahnutie
- využívame sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov
- žiakom zadávame samostatné práce, ktoré si vyžadujú aplikáciu teoretických poznatkov
- zadávame motivačné domáce úlohy – umožňujeme im vybrať si z ponuky domácich úloh
- od žiakov žiadame prezentáciu výsledkov domácich úloh
- od žiakov vyžadujeme vhodné rozvrhnutie vlastnej práce, učíme ich plánovať,
- organizovať a vyhodnocovať svoju činnosť
- vo vhodných prípadoch umožňujeme žiakom realizovať vlastné nápady
- žiakom umožňujeme pozorovať, experimentovať, porovnávať výsledky a vyvodzovať závery
- učíme žiakov opraviť si chybu
- učíme k trpezlivosti a povzbudzujeme
- pri hodnotení používame v zreteľnej prevahe prvky pozitívnej motivácie
- ideme príkladom, neustále si svojim ďalším vzdelávaním rozširujeme svoj „pedagogický obzor“

Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych komunikačných kompetencií:

- prioritne sa zameriavame na rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov v materinskom a cudzom jazyku

- podporujeme rôzne formy komunikácie na medzinárodnej úrovni v rámci Európy aj sveta
- kladieme dôraz na kultúrnu úroveň komunikácie
- podporujeme kritiku a sebakritiku
- učíme žiakov publikovať a prezentovať svoje názory a myšlienky v školskom časopise miestnej tlači a televízii, na webe, v prezentácii, apod.
- pripravujeme žiakov na zvládnutie komunikácie s inými ľuďmi v obtiažnych a ohrozujúcich situáciách
- učíme žiakov počúvať druhých ako dôležitý prvok účinnej medziľudskej komunikácie
- učíme žiakov asertívnemu správaniu sa a nonverbálnej komunikácii
- dôraz kladieme na tímovú prácu a kooperatívne vyučovanie
- vytvárame dostatočný priestor pre vyjadrovanie sa žiakov pri problémovom vyučovaní v komunitných kruhoch
- vytvárame priestor pre možnosť samostatnej ústnej aj písomnej prezentácie – samostatná práca, projekty, referáty, riadené diskusie, komunitný kruh
- umožníme žiakom podieľať sa na príprave rozhlasových relácií, ako aj na príprave vysielania miestnej televízie
- vo vyučovaní uplatňujeme brainstorming, brainpooling, simuláciu, hranie rolí
- dôraz kladieme na zážitkové vyučovanie
- vyžadujeme uplatňovanie znalostí cudzieho jazyka /rozvoj komunikácie v cudzom jazyku/, a to nielen pri vyučovaní, ale aj pri výmenných návštevách, exkurziách, poznávacích zájazdoch, besedách, v činnosti hostesiek a pod.
- vyžadujeme od žiakov uplatňovanie schopností komunikácie v rámci autentického učenia
- sa pri spoločenských akciách školy – akadémie, večierky, akcie školy
- zaraďujeme činnosti umožňujúce komunikáciu s rôznymi vekovými skupinami žiakov a s dospelou populáciou / spolupráca a spoločné aktivity starších a mladších žiakov
- spolupráca so žiakmi špeciálnej základnej školy, s rodičmi, starými rodičmi, klubom dôchodcov a pod./
- ideme príkladom – profesionálnym prístupom ku komunikácii so žiakmi, rodičmi zamestnancami školy a širšou verejnosťou. Otvorene komunikujeme na kultúrnej úrovni, svoje názory opierame o logické argumenty. Netolerujeme ohováranie, nezdvorilosť. Pozitívne svoju školu a učiteľskú profesiu prezentujeme na verejnosti

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- pri riešení problémov pomocou algoritmu zaraďujeme do vyučovania modelové príklady
- učíme žiaka pozitívnemu postojovi v matematike, ktorý je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť
- vedieme žiaka k schopnosti komunikovať v matematickom jazyku, správne využívať argumentáciu
- praktickými cvičeniami naučíme žiakov používať a zaobchádzať s technickými nástrojmi a prístrojmi údajmi
- podporujeme zvedavosť, záujem o etické a celosvetové otázky
- ideme príkladom – sami sa zaujíname o najnovšie výsledky vedy a techniky, ako i o nové vedecké zistenia v oblasti našej profesie

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií:

- vyžadujeme od žiakov využívanie informačných technológií pre získavanie informácií aj pre tvorbu výstupov – časopis, webová stránka, prezentácia a pod.
- ako výstup z niektorých tém vyučovania vyžadujeme najrôznejším spôsobom spracované záverečné práce – power point, písomne, graficky, pomocou obrazového vyjadrenia a pod. podľa veku žiaka a druhu témy. Následne požadujeme prezentáciu, obhajobu a počúvanie druhých
- formujeme u žiakov kritický prístup pri využívaní technológie informačnej spoločnosti - /TIS/ - najmä ich schopnosť posudzovať relevantnosť zdrojov a rozlišovať medzi skutočnosťou a virtuálnym svetom
- žiakom zadávame úlohy, ktorými rozvíjame kreatívny prístup pri práci s TIS
- poukazujeme na význam TIS v osobnom i pracovnom živote
- ideme príkladom: systematicky sa zdokonaľujeme v oblasti využívania TIS
- pedagogickú dokumentáciu tvoríme pomocou dostupnej technológie. Internet kriticky využívame v príprave na vyučovanie i k osobnej potrebe

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie riešiť problémy

- umožňujeme žiakom vytvárať hypotézy, pozorovať rôzne javy, hľadať ich vysvetlenie
- uskutočňovať pokusy, overiť výsledok riešenia a zväžiť jeho uplatnenie v praxi
- vytvárame pre žiakov praktické problémové úlohy a situácie, pri ktorých je nutné riešiť praktické úlohy
- žiakom ponúkame úlohy, ktoré vyžadujú prepojenie znalostí viacerých vyučovacích predmetov aj využitie praktických zručností z rôznych oblastí ľudskej činnosti a teda aj viacero prístupov k riešeniu
- žiakom nebránime pri voľbe poradia vypracovania úloh

- priebežne monitorujeme, ako žiaci prakticky zvládajú riešenie problémov v škole aj pri mimoškolských akciách
- ideme príkladom: učíme sa sami lepšie, s rozumom a nadhľadom riešiť rôzne
- problémové situácie v škole

Stratégie smerujúce k rozvoju občianskych kompetencií

- pravidlá správania sa v škole sú postupne vypracovávané v spolupráci so žiakmi
- už od 1. ročníka vyžadujeme od žiakov spolupodieľanie sa na vytváraní pravidiel vlastnej triedy
- vyžadujeme od žiakov hodnotenie vlastného správania a správania sa spolužiakov, hľadanie spoločného riešenia pri nedodržiavaní pravidiel triedy či školského poriadku, vyžadujeme od žiakov prijatie zodpovednosti za dodržiavanie týchto pravidiel
- netolerujeme sociálne patologické prejavy správania – šikanovanie, drogy, kriminalita, prejavy rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu
- netolerujeme agresívne, hrubé, vulgárne a nezdvorilé prejavy správania sa žiakov, zamestnancov školy a rodičov
- netolerujeme nekamarátske správanie a odmietnutie žiadanej pomoci
- v škole pracuje žiacka samospráva – žiacky parlament
- obsah triednických hodín pripravujeme spoločne s triednou žiackou samosprávou
- na prezentáciu vlastných názorov žiakov využívame komunitné kruhy, diskusné kruhy, panelové diskusie

- využívame pomoc a skúsenosti odborníkov – PPP, polície, výchovného poradcu.
- v činnostiach na to vhodných je žiakom poskytnutá možnosť vyjadriť vlastné pocity, nálady
- primerane ich upozorňujeme na fyzické psychické násilie, s ktorým sa stretávajú
- vo vyučovaní používame metódu hraných rolí pre priblíženie rôznych životných situácií a ich riešení, využívame pritom zážitkové učenie a príklady z bežného života
- na konkrétnych príkladoch demonštrujeme pozitívne a negatívne prejavy správania sa ľudí
- exkurziami a vychádzkami v meste umožňujeme žiakom vnímať spôsoby komunikácie medzi ľuďmi a vhodne ich napodobňovať
- žiakom umožníme zúčastňovať sa zasadnutia mestského zastupiteľstva, návštevy rôznych úradov, súdov
- organizujeme besedy s pracovníkmi rôznych odvetví
- uskutočňujeme akcie pripomínajúce ľudové tradície – Veľká noc, Vianoce
- organizujeme vystúpenia pre verejnosť. Zabezpečujeme účasť žiakov na akciách mesta, vystupovanie pre starších i mladších spoluobčanov
- zapájame žiakov do celoškolských projektových dní – Deň otvorených dverí, Olympijský deň, Deň detí, Deň priateľstva a pod.
- ponúkame žiakom vhodné pozitívne aktivity aj prostredníctvom vzdelávacích poukazov ako protipól nežiaducim sociálno-patologickým javom

Ideme príkladom:

Rešpektujeme právne predpisy, vnútorné normy školy, plníme si príkladne svoje povinnosti. Rešpektujeme osobnosť žiaka a jeho práva. Budujeme priateľskú a otvorenú atmosféru v triede a v škole. Správame sa k žiakom, ich rodičom a ku svojim spolupracovníkom tak, ako si prajeme, aby sa oni správali k nám.

Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych a personálnych kompetencií

- minimalizujeme používanie metódy frontálneho vyučovania, podporujeme skupinové formy a kooperatívne vyučovanie
- podporujeme „inklúziu“ – začleňovanie - volíme formy práce, ktoré vnímajú rôznorodý kolektív triedy ako mozaiku vzájomne sa dopĺňujúcich členov rôznych kvalít, umožňujúcich vzájomne a inšpirovať a učiť s cieľom dosiahnutia osobného maxima každého člena kolektívu
- učíme žiakov pracovať v tímoch, vnímať ich vzájomné odlišnosti ako podmienku efektívnej spolupráce
- rozvíjame schopnosť žiakov zastávať v tíme rôzne role
- učíme žiakov kriticky hodnotiť prácu svojho tímu, výsledok svojej práce /význam/v tíme a práce ostatných členov tímu
- podporujeme vzájomnú pomoc žiakov, vytvárame situácie, kde sa žiaci vzájomne potrebujú
- upevňujeme v žiakoch vedomie, že len spolupracou možno najlepšie naplniť osobné a spoločenské ciele
- podporujeme integráciu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do triednych kolektívov
- vo vyučovaní podporujeme koedukovanú výchovu detí

- priebežne monitorujeme sociálne vzťahy v triede
- učíme žiakov odmietat' všetko, čo narušuje dobré vzťahy medzi žiakmi a medzi žiakmi a učiteľmi
- ideme príkladom – podporujeme spoluprácu všetkých členov pedagogického zboru a spoluprácu pedagogických a nepedagogických zamestnancov školy Rešpektujeme prácu, rolu, povinnosti a zodpovednosť ostatných. Nedelíme zbor na a 2. stupeň.
- Uprednostňujeme záujmy školy, záujmy žiakov a oprávnené záujmy rodičov pred svojimi osobnými záujmami. Pomáhame svojim spolupracovníkom, učíme sa od nich, vymieňame si skúsenosti.

Stratégie smerujúce k rozvoju pracovných kompetencií

- pestrou ponukou záujmových útvarov podnecujeme u žiakov záujmovú činnosť a zmysluplné využívanie voľného času, čím zároveň podporujeme rozvoj kompetencie rozhodovania sa a zodpovednosti za organizovanie svojho voľného času
- umožňujeme žiakom samostatne si organizovať akcie mimo vyučovania, pripravovať
- akcie pre mladších spolužiakov, žiakov iných škôl a pre rodičov
- rôznymi formami /exkurzia, film, návšteva v škole, ukážka/ zoznamujeme žiakov
- s rôznymi profesiami a tým cielene ujasňujeme predstavu žiakov o reálnej podobe ich budúceho povolania a voľbe ich ďalšieho štúdia
- podporujeme žiakov v tvorbe pomôcok na vyučovanie, vedieme ich k prezentácii ich výsledkov pred žiakmi mladších ročníkov či iných škôl formou videokonferencií
- zapájame žiakov do tvorby školských projektov
- vyžadujeme od žiakov zhodnotenie vlastnej práce a práce spolužiakov, podávanie návrhov na zlepšenie vlastnej či spolužiakovej práce
- využívame – hranie rolí, diskusiu, skupinovú prácu, pokusy a experimenty
- ak je to možné, miesto modelových situácií vedieme žiakov k riešeniu situácií priamo v teréne /obchody, úrady, rodina, laboratóriá, spoločenská organizácia/
- žiakov nikdy netrestáme prácou
- kvalitne odvedenú prácu vždy pochválime dôsledne vedieme žiakov k dodržiavaniu stanovených pravidiel, ochrane zdravia a k plneniu si povinností a záväzkov.

Ideme príkladom: príkladne si plníme svoje pracovné povinnosti – nástupy na hodiny, príprava na vyučovanie a pod.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií k iniciatívnosti a podnikavosti

- podporujeme kreativitu žiakov, rozvíjame jeho schopnosť zmeniť myšlienky na skutky
- učíme žiakov plánovať a organizovať si svoju prácu
- starších žiakov poverujeme vedením, starostlivosťou nad mladšími spolužiakmi
- oceňujeme rôznymi formami pochvaly kreativitu a iniciatívnosť žiakov
- aktivita na vyučovaní, domáca príprava žiaka nad rámec povinností, získavanie a prezentácia vedomostí mimo úloh stanovených učiteľom je priestorom pre učiteľa na vyzdvihnutie kreativity žiaka
- formujeme v žiakovi schopnosť postaviť sa za správnu vec, zastat' sa slabších spolužiakov a tým budovať etický vzorec správania sa
- prácou v tímoch podporovať schopnosť žiakov viesť a organizovať kolektív, určovať silné a slabé stránky jednotlivých členov tímu metódou analýzy spoločnej práce, preberať osobnú zodpovednosť za výsledky spoločného diela.

- činnosťou žiackeho a triedneho parlamentu podporujeme iniciatívnosť a kreativitu pri organizovaní akcií školského a triedneho charakteru
- pri získavaní informácií vedieme žiakov k účelnému využívaniu času stanovením si a dodržiavaním cieľa /nehľadať nepodstatné informácie, nezabavovať sa stránkami internetu, ktoré nie sú podstatné pre našu prácu/
- využívaním loga a mena školy formovať v žiakoch počas reprezentácie školy na akciách, mimo nej hrdosť na príslušnosť k spoločenstvu školy. Ideme príkladom - Sme iniciatívni v hľadaní metód a foriem zdokonaľujúcich naše pôsobenie na žiaka, vo vytváraní priateľskej atmosféry v žiackom i pracovnom kolektíve.

Problémy neobchádzame, ale tvorivým tímovým prístupom sa ich snažíme vyriešiť. Iniciatívne vyhladávame možnosti vytvárania projektov na zabezpečenie lepšieho materiálneho a odborného vybavenia triedy a školy.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- podporujeme účasť žiakov v súťažiach umeleckého zamerania
- účasťou na výstavách, divadelných predstaveniach a koncertoch formujeme v žiakoch umelecké hodnoty, schopnosť vnímania národnej kultúry a jej rozdielnosti od kultúry iných národov
- vlastnou tvorivosťou učíme žiakov vyjadrovať svoje pocity a myšlienky
- podporujeme rozvoj umeleckej kreativity žiakov ako možnosti ich profesionálneho zamerania sa /napr. návštevy v stredných školách umeleckého zamerania/
- prostredníctvom akadémií, školských vystúpení, vystúpení v meste prezentujeme žiacku umeleckú tvorivosť všetkých druhov
- kontaktmi so žiakmi škôl iných národov prostredníctvom projektovej činnosti a osobných návštev učíme žiakov vnímať kultúrnu a jazykovú rozmanitosť v Európe
- exkurziami na pamätné miesta a vlastným skúmaním historických koreňov rodiny, školy, mesta rozširujeme vedomosti žiakov o národnom dedičstve a budujeme hrdosť voči národným dejinám
- u žiakov formujeme vedomie, že kultúrnosť vyjadrovania sa je znakom kultúrnosti osobnosti.

Ideme príkladom - estetická úprava tried, chodieb, písomných dokumentov, prezentácia vlastných názorov na vnímané umelecké diela ako aj tvorba vlastných umeleckých diel sú znakom našej kultúrnosti. Vkusne dotvárame aj vonkajšie prostredie školy.

4. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby sú u žiaka

diagnostikované školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v

sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla žiak so zdravotným znevýhodnením. Na hodinách využívame rozmanité vzdelávacie stratégie, ktoré podporujú učenie sa. Na škole uprednostňujeme riešenie problémových úloh, tvorbu projektov, zážitkové učenie, motivačné metódy, brainstorming, vytváranie logických schém a pojmových máp. Podporujeme výučbu pomocou IKT, praktických činností, pokusov, vedieme žiakov k chápaniu slovného a písomného návodu, dôraz kladieme na samostatnosť a zodpovednosť za učenie, ale aj tímovú prácu a zodpovednosť za dosiahnutie skupinového cieľa / dlhodobé samostatné projekty/.

Stratégia vyučovania vychádza:

- zo samostatnej práce
- z práce vo dvojiciach
- zo skupinovej práce
- z projektového vyučovania
- zo zážitkového vyučovania
- z frontálneho vyučovania
- z porovnávania kladných a záporných príkladov
- z používania textových a obrazových materiálov
- z čítania textu s porozumením
- z didaktických hier
- z metódy opakovania a precvičovania
- z návštevy múzeí, galérií...

Využívame rôzne formy organizácie vyučovania. Integrované v blokoch, skupinové, individuálne, v špecializovaných odborných učebniach, účelové kurzy.

Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi výchovno–vzdelávacími potrebami

Na našej škole sa stretávame so žiakmi so zdravotným znevýhodnením, so žiakmi so sociálne znevýhodneného prostredia i so žiakmi s nadaním.

V práci s týmito žiakmi sa snažíme upraviť podmienky vzdelávania tak, aby sme zabezpečili optimálny rozvoj schopností žiaka a umožnili mu úspešne zvládnuť obsahové štandardy. V hodnotení takéto žiaka prihliadame na pokrok, ktorý žiak dosiahol, neporovnávame jeho výkon s ostatnými, intaktnými, spolužiakmi.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

1. Žiak so zdravotným znevýhodnením, t. j. žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo inými pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím); žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, s oneskoreným alebo nerovnomerným psychomotorickým vývinom), žiak s intelektovým výkonom v hraničnom pásme, žiak s poruchou správania.

Na našej škole nemáme doposiaľ skúsenosť so vzdelávaním žiakov s mentálnym postihnutím, sluchovým postihnutím, zrakovým postihnutím alebo s viacnásobným postihnutím. Pre vzdelávanie týchto detí nie sú na našej škole vytvorené vhodné podmienky.

2. žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

3. žiak s nadaním. Pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami /ŠVVP/ vychádzame z platných dokumentov, najmä zo zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a z vyhlášky č. 320/2008 o základnej škole, ako i z ďalších platných a záväzných dokumentov.

V tejto oblasti našej práce je nutná zvýšená spolupráca školy, žiaka, jeho rodičov a školského poradenského zariadenia. V rámci školy ide najmä o spoluprácu triedneho učiteľa s ostatnými vyučujúcimi, výchovného poradcu a vedenia školy. Podmienkou zdokonaľovania práce so žiakmi so ŠVVP je neustále sa vzdelávanie pedagogických pracovníkov v tejto oblasti. Zásadnou podmienkou úspešnej práce s týmito žiakmi je neustála komunikácia s rodičmi žiaka.

Zásady komunikácie učiteľa s rodičom:

- vytvorenie dostatočného časového priestoru na rozhovor s rodičom
- získanie si dôvery rodičov, poskytujeme im jasné a zrozumiteľné informácie, podporujeme a povzbudzujeme ich pri problémoch
- vzájomné počúvanie sa
- rozhovor musí prebiehať v pokojnej atmosfére, vedieme ho optimisticky, pedagóg hľadá neustále riešenia ako pomoc pre rodiča
- situácie, ktoré sme s dieťaťom zažili, jeho správanie, reakcie iba popisujeme, ale ich nehodnotíme
- uvádzame zdroje svojich informácií a to isté umožňujeme aj rodičom
- stanovíme „pravidlá hry“, ujasníme si pojmy a trváme na dodržiavaní týchto pravidiel
- celý rozhovor je jasnou snahou učiteľa poradiť rodičom, hľadať riešenia a ponúknuť im pomoc
- uskutočňujeme zápis zo stretnutia s autentickým podpisom oboch, príp. všetkých zúčastnených strán, ktorý eviduje triedny učiteľ alebo výchovný poradca

5. Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením je okrem všeobecných cieľov, vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak, aby čo najviac rozvinuli vlastné kompenzačné mechanizmy, aby plnohodnotne vnímali, prežívali vlastný život a aby sa stali tvorcami hodnôt, ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou.

Základné podmienky vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v bežných triedach (začlenené vzdelávanie)

Ak je zdravotné znevýhodnenie žiaka takého charakteru, že je mu potrebné vytvoriť špeciálne podmienky na vzdelávanie, takýto žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a musí byť na škole evidovaný ako žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, teda ako **začlenený žiak**.

Potvrdenie o tom, že žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vydáva podľa kompetencií školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie na základe odborného vyšetrenia.

Žiak, ktorý má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, musí mať vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva škola spoločne so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Žiak môže mať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby počas celého vzdelávacieho cyklu alebo len počas limitovaného obdobia, čo sa posudzuje na základe výsledkov odborného vyšetrenia školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý sa vzdeláva v bežnej triede základnej školy, musí mať zabezpečené odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej jeho individuálnym potrebám. Riaditeľka školy zabezpečuje pri výchove a vzdelávaní takéhoto žiaka systematickú spoluprácu školy so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Individuálny výchovno-vzdelávací program je na našej škole súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, začleneného žiaka v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces;
- požiadavky na úpravu prostredia školy a triedy;
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov;
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov;
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka;
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania;
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok;
- zabezpečenie servisu odborníkov – špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga, psychológa, logopéda a iných.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka, na základe odporúčaní školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva školský psychológ, v spolupráci so špeciálnym pedagógom, triednym učiteľom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu. Ide o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka.

Úpravy výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy, triedny učiteľ, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

Pedagogické zásady práce pri práci so žiakmi so ŠVVP:

- rešpektovanie zvláštností a možností žiaka
- informovanosť všetkých pedagógov o probléme žiaka s dôrazom na mlčanlivosť o informáciách zistených pri výkone povolania
- oboznámenie všetkých pedagógov so spôsobmi vzdelávania, hodnotenia žiaka a možnosťami úľav
- oboznámenie spolužiakov s rozdielnym spôsobom hodnotenia žiaka
- skoré poskytnutie špeciálnej pomoci
- dodržiavanie jednotlivých vývojových etáp
- vytváranie optimálneho pracovného prostredia, priateľskej atmosféry
- zabezpečenie kompenzačných a didaktických pomôcok
- využívanie špeciálnych metód a foriem práce odporučených odborným pracovníkom CPPaP (CŠPP)
- dodržiavanie zásady všestrannosti /dieťa musí mať možnosť kompenzovať svoje znevýhodnenie inými činnosťami, v ktorých je úspešnejšie/
- dodržiavanie zásady sústavnosti
- stanovenie si reálnych cieľov, postupné zvyšovanie nárokov
- podporovanie snahy žiaka, aj pri najmenšom zlepšení výkonu udeľovať pochvaly, nedostatky neporovnávať s ostatnými
- zaraďovanie častých prestávok, striedanie pracovného tempa a pracovných činností podľa odporúčania

6. Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené prostredie (znevýhodnenie chudobou alebo kultúrou) - definujeme ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca, nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj osobnosti. Spôsobuje sociálno-kultúrnu depriváciu, deformuje intelektuálny, mravný a citový rozvoj jednotlivca a z aspektov edukácie ho z týchto dôvodov považujeme za osobu so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Špeciálne edukačné potreby dieťaťa sú požiadavky na špeciálne usporiadanie podmienok, organizácie a realizácie výchovno-vzdelávacieho procesu tak, aby zodpovedali osobitostiam žiaka, ktorého telesný, psychický alebo sociálny vývin sa výrazne líši od štandardného vývinu.

Sociálne znevýhodnené prostredie (ďalej SZP) je pre žiaka rodina :

- ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- v ktorej aspoň jeden z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- v ktorej najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,

- ktorá má neštandardné bytové a hygienické podmienky (napr. žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.).

Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia (komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie, hygienické návyky...) dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností.

Uskutočňuje sa:

- v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy; pričom niektoré (pre neho problémové) vyučovacie predmety môže žiak absolvovať v rámci individuálneho vzdelávacieho programu
- v školách v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva; zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť.
- vo všetkých organizačných formách vzdelávania vytvárame žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:
- vytvárame atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí,
- pri vytváraní školských vzdelávacích programov zohľadňujeme atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí zo sociálne znevýhodneného prostredia
- zabezpečujeme pomoc pri realizácii výletov, exkurzií, aby sa dieťa mohlo takýchto aktivít zúčastňovať

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho sociálne znevýhodneného prostredia na výchovnovzdelávací proces
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania

- požiadavky na zabezpečenie doplnkových učebných pomôcok
- zabezpečenie servisu odborníkov – asistenta učiteľa, špeciálneho pedagóga, psychológa a iných špecialistov

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú na individuálnej báze tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracúva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom a ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby.

Pri hodnotení a kvalifikácií prospechu a správania nehodnotíme negatívne tie výkony žiaka, ktoré sú ovplyvnené jeho zdravotným stavom, ak z tejto príčiny nemá možnosť splniť alebo vykonať ich lepšie.

Ak žiak nesplní potrebné kritéria na jeho súhrnné hodnotenie lepším klasifikačným stupňom ako nedostatočný, neodkladne prehodnotíme a upravíme obsah, resp. formu jeho vzdelávania v súčinnosti so špeciálnym pedagógom a psychológom. Takýto žiak nebude opakovať ročník z tých vyučovacích predmetov, v ktorých majú na jeho neúspešnosť vplyv dôsledky jeho diagnózy. Ak sa na prospechu žiaka okrem jeho zdravotného znevýhodnenia podieľa významnou mierou viac faktorov, k hodnoteniu a klasifikácii stupňom nedostatočný pristúpime, avšak len po odbornom posúdení a odporúčení tohto postupu príslušným poradenským zariadením.

7. Výchova a vzdelávanie detí a žiakov s nadaním

Na našej škole nemáme vytvorené vhodné podmienky pre vzdelávanie nadaných žiakov, a to najmä personálne. V súčasnosti nemáme na škole pedagóga preškoleného v tejto problematike, preto sa snažíme žiakom odporučiť školu pre nadaných žiakov a individuálne ich neintegrujeme.

Na našej škole sú vhodné podmienky pre vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, pre žiakov s poruchami učenia alebo poruchami pozornosti a aktivity, pre žiakov s niektorými pervazívnymi poruchami, pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou (škola však nemá školského logopéda, preto logopedická starostlivosť musí byť rodičmi žiaka zabezpečená v poradenskom centre) a pre žiakov s intelektovými schopnosťami v hraničnom pásme.

Nemáme personálne zabezpečené vzdelávanie pre žiakov s nadaním, poruchami správania a pre žiakov s mentálnou retardáciou.

Žiaci, ktorí majú špeciálno–pedagogické potreby vyššie uvedené vzdelávame formou individuálnej integrácie v bežných triedach. Citlivo zvažujeme potreby každého žiaka individuálne, prihliadame na počet žiakov v triede, na sociálnu klímu v triede, ako aj na odporúčania odborníkov a žiadosti o začlenenie vyhovíme iba v prípade, že sme schopní zabezpečiť optimálny rozvoj žiaka.

Integrácia ako proces

V prípade, že rodič alebo vyučujúci zistí, že žiakove výsledky nezodpovedajú námahe, ktorú žiak vynakladá, alebo má jednoducho pocit, že niečo nie je v poriadku, kontaktuje učiteľ alebo zákonný zástupca školského psychológa. Školský psychológ vykoná rozhovor s rodičom, odoberie anamnézu a zistí či dieťa prípadne už nie je v starostlivosti iného odborníka. Ak rodič súhlasí, odošle školský psychológ dieťa na psychologické a špeciálno–pedagogické vyšetrenie do CPPaP alebo CŠPP. Odporučí rodičom konkrétneho odborníka, na ktorého sa majú obrátiť a dá im na neho kontakt, prípadne hneď dohodne stretnutie. Dieťa v sprievode rodiča je odoslané na vyšetrenie s hodnotením žiaka zo strany vyučujúceho a školského psychológa, kde je presný popis ťažkostí dieťaťa, zhodnotenie jeho osobnosti a motivácie k učeniu, ako aj ukážka jeho práce na hodinách. Rodič je poučený o nutnosti vziať so sebou na vyšetrenia aj školské zošity. Po absolvovaní vyšetrení poradňa dodá škole správu s odporúčením ako s dieťaťom pracovať. V prípade, že poradňa odporučí individuálnu integráciu, podá rodič písomnú žiadosť riaditeľke školy, spolu so školským psychológom vyplní Návrh na prijatie žiaka so špeciálnymi výchovno–vzdelávacími potrebami a dodá

potrebnú dokumentáciu. Školský psychológ v spolupráci s triednym učiteľom kontaktujú príslušnú poradňu a konzultujú prípad konkrétneho žiaka. Triedny učiteľ v spolupráci so školským psychológom potom vypracuje individuálny výchovno-vzdelávací program (ďalej IVVP), podľa ktorého budú vyučujúci postupovať. S IVVP je oboznámený každý vyučujúci, rodič i žiak a je upravovaný v priebehu školského roka podľa potreby.

Každý štvrťrok vyučujúci pod vedením riaditeľky a školského psychológa hodnotia výsledky individuálne začlenených žiakov, efektivitu ich začlenenia, problémy, ktoré sa vyskytli a dávajú návrhy na zmenu IVP alebo doplnujúce vyšetrenia.

Pravidelne sa konajú stretnutia s rodičmi začlenených žiakov so školským psychológom a vyučujúcimi. Tu rodičov informujeme o rôznych novinkách a prijímame ich návrhy na zlepšenie práce s deťmi. Spätnú väzbu od iniciatívnych a aktívnych rodičov považujeme za veľmi cennú.

Školský psychológ má na starosti organizovanie prednášok pre učiteľov o starostlivosti o individuálne začlenených žiakoch. Sleduje zmeny v legislatíve, nové poznatky a pomáha vyučujúcim zorientovať sa v danej problematike. Zároveň kontroluje plnenie metodických pokynov a IVVP, zistené nedostatky postupuje vedeniu školy. Pravidelne kontaktuje rodičov, sleduje termíny, kedy treba absolvovať nové vyšetrenia, vykonáva pohovory so žiakmi s cieľom objektívne posúdiť efektivitu začlenenia. V prípade potreby odporúča rodičom doplnujúce vyšetrenia u neurológa alebo pedopsychiatra, informuje ich o možnostiach reedukácie v poradniach, o biofeedbacku a pod. Venuje sa žiakom aj individuálne, pomáha im riešiť konflikty a odbúrať neurotické prejavy, frustráciu či stres, ktorým sa tieto deti dennodenne stretávali dlhé roky, kým im bola poskytnutá pomoc.

Žiaci ôsmich ročníkov sú testovaní k voľbe povolania a výsledky psychologického vyšetrenia sú konzultované nielen so žiakmi, ale aj s ich zákonnými zástupcami. Týmto spôsobom sa realizuje pomoc pri výbere strednej školy priamo na pôde základnej školy.

Na škole je vybudovaný premyslený a prepracovaný systém starostlivosti o týchto žiakov, a to za výraznej podpory vedenia i zriaďovateľa školy. Námetmi sú konkrétne skúsenosti učiteľov i rodičov.

Začlenenie, a vôbec starostlivosť o žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, je záležitosťou mnohých zložiek. Podieľa sa na nej nielen škola, ale aj odborníci z poradní, lekári a v neposlednej rade rodina a samotný žiak. Ak má byť začlenenie efektívne, je nevyhnutná dobrá spolupráca medzi všetkými týmito zložkami. Len ak každý odborník, rodič i žiak plnia všetky svoje povinnosti zodpovedne, môže mať začlenenie naozaj zmysel.

Zlyhanie na strane ktoréhokoľvek zo zúčastnených ovplyvňuje začlenenie v negatívnom zmysle.

Pri vzdelávaní žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami rešpektujeme individuálny prístup a žiaka hodnotíme podľa metodických pokynov MŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov s vývinovými poruchami učenia v základných a stredných školách (schválené MŠ s platnosťou od 2. 9. 2004).

V **hodnotení žiakov** sa zohľadňuje, že známky z ústneho preskúšania učiva musia prevládať nad známkami z písomných prác. Rešpektuje sa pracovné tempo týchto žiakov, ako aj iné osobnostné osobitosti. V prípade individuálne integrovaných žiakov sa ďalšie odlišnosti

v preverovaní vedomostí aj v hodnotení uvádzajú v individuálnom vzdelávacom pláne, ktorý má žiak vypracovaný.

Žiakom so špeciálnymi výchovno–vzdelávacími potrebami sa na našej škole venujeme intenzívne a citlivo. Prekážky, na ktoré narazíme sa snažíme riešiť. Aby situácia bola ideálna, chýba nám ešte mnoho vecí: menší počet žiakov v triedach, jednotný prístup všetkých zúčastnených strán a ochota a láska každého, kto s dieťaťom prichádza do styku. Fungovať však musíme v tých podmienkach, ktoré máme. Musíme nájsť spôsob ako dieťaťu pomôcť, aby z neho vyrástol plnohodnotný jedinec vedomý si svojej vlastnej hodnoty.

8. Prierezové témy

Súčasťou obsahu vzdelávania na úrovni primárneho i nižšieho sekundárneho vzdelávania sú prierezové témy, ktoré sa prelínajú cez vzdelávacie oblasti.

V rámci primárneho vzdelávania majú prierezový charakter tieto témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke, Ochrana života a zdravia.

V rámci nižšieho stredného vzdelávania majú prierezový charakter tieto témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia.

Prierezové témy realizujeme viacerými formami:

- ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu oblastí vzdelávania a jednotlivých učebných predmetov
- blokovo
- formou kurzu
- ako samostatný predmet

Všetky tematické okruhy sú bežnou súčasťou výučby v jednotlivých predmetoch.

Na úrovni primárneho aj nižšieho sekundárneho vzdelávania zavádza Štátny vzdelávací program do vyučovacieho procesu tieto prierezové témy:

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Osobnostný a sociálny rozvoj

Ľudské práva

Globálne vzdelávanie a environmentálna výchova

Mediálna výchova

Multikultúrna výchova

Finančná gramotnosť a podnikateľské zručnosti

Ochrana života človeka a zdravia

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Zámerom je pripraviť žiakov primárneho vzdelávania na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda, v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Ciele výchovy bezpečnosti v cestnej premávke:

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi
- sformovať si mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke
- uplatňovať si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec)
- spôsobnosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote
- schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli
- schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke, pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Ročník	Forma	Termín	Realizátor
1.	4 hodinový kurz	apríl máj	Odborný pracovník
2.	4 hodinový kurz	apríl máj	Odborný pracovník
3.	4 hodinový kurz	apríl máj	Odborný pracovník
4.	4 hodinový kurz	apríl máj	Odborný pracovník

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojev a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní k budúcnosti, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných.

Prierezová téma je začlenená vo všetkých predmetoch.

Ročník	Forma	Termín	Realizátor
1.	4 hodinové blokové vyučovanie	november	školská psychologička, triedny učiteľ

2.	4 hodinové blokové vyučovanie	november	školská psychologička, triedny učiteľ
3.	4 hodinové blokové vyučovanie	Apríl	školská psychologička, triedny učiteľ, koordinátor environmentálnej výchovy
4.	16 hodinový kurz	Február	školská psychologička, triedny učiteľ
5.	4 hodinové blokové vyučovanie	Máj	školská psychologička, triedny učiteľ
6.	24 hodinový kurz	október	školská psychologička, triedny učiteľ
7.	24 hodinový kurz spojený s lyžiarskym výcvikom	február	lyžiarsky inštruktor, školská psychologička, triedny učiteľ
8.	4 hodinové blokové vyučovanie	Máj	školská psychologička, triedny učiteľ

Environmentálna výchova

sa prelína všetkými predmetmi, Environmentálnu výchovu sme začlenili hlavne do predmetov prírodoveda, pracovné vyučovanie, výtvarná výchova a etická výchova, biológia, občianska výchova, biologicko-environmentálne praktická, geografia, informatika. Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť dokázať vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí ale uvedomoval si aj dôležitosť vnímania životného prostredia a jeho ohrozenia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné pre nich- chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode.

Mediálna výchova

Žiaci už vo veku 7 - 11 rokov sú vystavení vplyvom médií – nielen elektronických ale aj tlačených – rôznych časopisov. Zvlášť vo veľkej obľube sú televízia a počítač. Nie každý žiak dokáže ich obsah selektovať, preto sa čoraz viac do popredia dostáva potreba rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu, ktorá by umožnila žiakom osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty, čo znamená, že učiteľ by mal viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, primerane veku sa v ňom orientovali.

Cieľom mediálnej výchovy je formovať schopnosť detí primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Prierezová téma sa uplatňuje hlavne v predmetoch etická výchova, prírodoveda, biológia, informatika.

Multikultúrna výchova

Je zaradená do obsahu vzdelávania vzhľadom na to, že v súvislosti s globalizáciou sveta a migráciou sa v škole stretávajú žiaci rôznych kultúr. Je predpoklad, že sa čoraz viac aj v živote dostanú do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr a bude potrebné aby boli pripravení na rozdielnosť kultúr. Preto cieľom je výchovné pôsobenie zamerané na rozvoj chápania iných kultúr, na rozvoj akceptácie iných kultúr ako aj na rozvoj medziľudskej tolerancie, spoznávanie iných kultúr a emocionálne pochopenie inej kultúry v mene mierovej spolupráce príslušníkov rôznych kultúr, dosiahnuť chápanie rôznych kultúr ako prirodzene rovnocenných, berúc zároveň do úvahy ich historické a sociálne súvislosti a ich rôzne spôsoby sebvýjadrovania. Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu zvyky, tradície, akceptuje ju a dokáže s nimi spolupracovať.

Multikultúrna výchova sa dotýka aj medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou, v tomto smere jej cieľom je dosiahnuť rovnoprávny prístup k všetkým žiakom – pochádzajúcim z najrôznejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia.

S prierezovou témou **Multikultúrna výchova** úzko súvisí **regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra**, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradície je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia.

Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne, regionálna súťaž Dúbravka moja.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra sa realizuje ako súčasť učebných predmetov výtvarná výchova, etická výchova, hudobná výchova, prvouka, dejepis a geografia.

Ochrana života a zdravia

Ako prierezová téma sa v základných školách realizuje prostredníctvom učebných predmetov štátneho vzdelávacieho programu a samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier v primárnom vzdelávaní (máj) a dvoch účelových cvičení v sekundárnom vzdelávaní (október, máj).

Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a schopnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a

pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. Cieľom oblasti je formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí, poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky, osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života, rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia, formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Odbornú zložku učiva napĺňajú tematické celky s uvedeným obsahom:

- riešenie mimoriadnych situácií, civilná ochrana, protichemické cvičenie, protipožiarna ochrana,
- zdravotná príprava
- pohyb a pobyt v prírode

Ročník	Forma	Termín	Realizátor
1.	4 hodinové blokové vyučovanie	jún	odborný zamestnanec, zástupkyňa riaditeľky školy
2.	4 hodinové blokové vyučovanie	jún	odborný zamestnanec, zástupkyňa riaditeľky školy
3.	4 hodinové blokové vyučovanie	jún	odborný zamestnanec, zástupkyňa riaditeľky školy
4.	4 hodinové blokové vyučovanie	jún	odborný zamestnanec, zástupkyňa riaditeľky školy
5.	20 hodinový kurz	október, máj	odborný zamestnanec, zástupkyňa riaditeľky školy
6.	20 hodinový kurz	október, máj	odborný zamestnanec, zástupkyňa

			riaditeľky školy
7.	20 hodinový kurz	október, máj	odborný zamestnanec, zástupkyňa riaditeľky školy
8.	20 hodinový kurz	október, máj	odborný zamestnanec, zástupkyňa riaditeľky školy
9.	20 hodinový kurz	október, máj	odborný zamestnanec, zástupkyňa riaditeľky školy

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami.

Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby iných odborníkov.

Cieľom uplatnenia tejto témy je prispieť k tomu, aby si žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutie v oblasti medziľudských vzťahov
- osvojil si zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu

Finančná gramotnosť a podnikateľské zručnosti

sa prelína všetkými predmetmi, Finančnú gramotnosť a podnikateľské zručnosti sme začlenili hlavne do predmetov Matematika, výtvarná výchova a etická výchova, občianska výchova, informatika. Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka v oblasti finančnej gramotnosti:

- vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb.
- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

- vysvetliť vzťah ľudská práca –peniaze.
- demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).
- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.
- zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority.
- Zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia. Stanoviť si kroky na dosiahnutie krátkodobých finančných cieľov
- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných informácií. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných informácií.
- vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzať konfliktom (finančná inštitúcia, klient).
- vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu.
- charakterizovať pojem finanční spotrebiteľia. Uviesť príklady klamlivých alebo zavádzajúcich obchodných praktík, ktoré zakazuje zákon o ochrane spotrebiteľov.

Obsah a realizácia prierezových tém

Osobnostný a sociálny rozvoj žiakov v 1.ročníku

1. Charakteristika predmetu

Všetky prierezové témy sú realizované formou integrácie a tematické okruhy sú prirodzenou súčasťou výučby jednotlivých predmetov. Prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj je začlenená do školského vzdelávacieho programu aj formou kurzu. Časová dotácia kurzu je 4 hodiny a realizuje sa formou dopoludňajšej komunity.

Tematické okruhy prierezovej témy osobnostný a sociálny rozvoj sú : psychohygiena, kreativita, sebazpoznanie, medziľudské vzťahy, chápanie dôležitosti pravidiel.

2 .Ciele

V triedach prvého ročníka sa žiaci oboznámia s komplexným chodom triedy a ŠKD. Aktivity sú zamerané na aktívne počúvanie, spoločné tvorivé hry, lepšie spoznanie spolužiakov, orientáciu v priestoroch školy, pravidlá kultúrneho stolovania, možnosti využitia školskej knižnice.

3. Metódy a formy práce

1. aktívna relaxácia pri živej hudobnej produkcii
2. spoločná tvorba plagátu na tému „Čo sa mi páči v škole a v triede“
3. zoznámenie sa s činnosťou knižnice a spoločné čítanie
4. príprava detskej oslavy, zásady stolovania a spoločenského správania

Každá vyučovacia hodina bude logicky členená na úvod, jadro a záverečné zhodnotenie aktivity žiakmi.

4. Podrobné rozpracovanie

- **Aktívna relaxácia pri živej hudobnej produkcii**

vyučujúca zahrá deťom na klavíri. Spoločne sa budeme rozprávať o piesňach, ktoré deti poznajú, o hre na hudobné nástroje, o tom ako na žiakov pôsobí hra na klavíri.

Rozhovor na tému hudba

Pôsobenie hudby na vnímanie žiakov
Význam piesní v živote človeka
Sebavyjadrenie prostredníctvom hudby

Spätná väzba: rozhovor o príjemne strávenom čase pri počúvaní hudby. Vyjadrenie svojich pocitov so zreteľom na komunikačné spôsobilosti žiakov prvého ročníka ZŠ.

- **Spoločná tvorba plagátu na tému „Čo sa mi páči v škole a v triede“**

Žiakov rozdelíme na skupiny po štyroch. Žiaci majú možnosť kresliť temperovými a vodovými farbami. Zadáme tému, ktorá je zameraná na vzájomnú spoluprácu a týka sa obľúbených školských aktivít.

Vysvetlíme žiakom zásady spolupráce a zdôrazníme, že výsledný plagát bude spoločnou prácou, o ktorej nám budú mať na záver porozprávať.

V priebehu tejto aktivity budeme pozorovať schopnosť spoločnej práce v skupine žiakov. Na záver žiaci prezentujú svoje práce pred ostatnými žiakmi.

Kreativita žiakov
Tvorivé techniky kreslenia
Spolupráca v skupine žiakov
Spoločná práca a vyjadrenie svojich pocitov

Spätná väzba: Prezentácia spoločnej práce žiakov a otázky a ocenenie od ostatných spolužiakov navzájom. Žiaci sa učia pri spoločnej práci presadiť svoje nápady a spolupracovať.

- **Zoznámenie sa s činnosťou knižnice a spoločné čítanie**

Žiaci budú oboznámení s činnosťou knižnice, otváracími hodinami, spôsobom ako získať preukaz, s knihami, vhodnými pre ich vekovú kategóriu. Rozprávame sa o čítaní kníh, obľúbených knihách, o autoroch kníh.

Zoznámenie sa s pravidlami knižnice
Knihy a význam čítania a získavania informácií
Obľúbené knihy a čítanie spolu s rodičmi
Rozvoj a podpora fantázie prostredníctvom čítania kníh
Spätná väzba: Pozitívny ohlas žiakov na činnosť knižnice.

- **Príprava detskej oslavy, zásady stolovania a spoločenského správania**

Aktivita sa bude konať v žiackej kuchynke. S žiakmi sa budeme rozprávať na tému spoločenských udalostí a osláv. Pripravíme slávnostný stôl, žiaci si vytvoria vlastnú menovku a zasadací poriadok. Budeme sa venovať zdôrazneniu zásad slušného spoločenského správania pri stolovaní na oslave. Žiakom pripravíme puding a malinovku. Po konzumácii spoločne upraceme kuchynku.

Zasadací poriadok, pravidiel stolovania a spoločenského správania
Rozhovor o spoločenských udalostiach
Význam úcty a slušnosti
Formulácia gratulácie
Pravidlá stolovania
Nadväzovanie spoločenských kontaktov, komunikácia

Spätná väzba: Zvnútorňovanie si zásad spoločenského správania v spoločenskej situácii.

4. Hodnotenie predmetu

Včlenenie prierezovej témy osobnostný a sociálny rozvoj bude realizované formou štvorhodinového kurzu v štyroch prvých ročníkoch.

5. Kompetencie absolventa

Realizácia kurzu je prínosom pre dosiahnutie cieľa Školského vzdelávacieho programu pre prvý stupeň ZŠ, ktorým je vedieť primerane komunikovať, rešpektovať pravidlá, spoznávať navzájom spolužiakov a mať pocit spolupatričnosti v triede.

Osobnostný a sociálny rozvoj žiakov v 2.ročníku

1. Charakteristika predmetu:

Všetky prierezové témy sú realizované formou integrácie a tematické okruhy sú prirodzenou súčasťou výučby jednotlivých predmetov. Prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj je začlenená do školského vzdelávacieho programu aj formou kurzu. Časová dotácia kurzu je 4 hodiny a realizuje sa formou celodopoludňajšej komunity.

Tematické okruhy prierezovej témy osobnostný a sociálny rozvoj sú : psychohygiena, kreativita, sebazpoznanie, medziľudské vzťahy, komunikácia, hodnoty a postoje.

2. Ciele

Aktivity sú zamerané na spoločné tvorivé hry, zvýšenie kohézie triednej skupiny, vzájomné spoznávanie spolužiakov pri spoločných tvorivých aktivitách.

3. Metódy a formy práce

1. hry na zvýšenie kohézie skupiny
2. spoločná tvorivá aktivita, maľovanie Ostrova fantázie
4. písanie slohu „Čo sa mi najviac páčilo“
5. vyhodnotenie všetkých aktivít

Každá hodina bude členená na úvodné vysvetlenie plánovanej aktivity a hlavnú realizačnú časť. Záverečnú časť so spätnou väzbou budeme zrealizovať po dokončení všetkých aktivít.

Vyučovacie hodiny sa budú striedať s prestávkami podľa zásad detskej psychohygieny.

4. Podrobné rozpracovanie

- **Hry na zvýšenie kohézie skupiny**

Spoločne so žiakmi preberie vyučujúci dôležitosť pravidiel v našom živote. Voľnou diskusiou navedie žiakov k tomu, aby sami uviedli príklady zo života, kde platia nejaké pravidlá (doma, v cestnej premávke, v škole, zákony a pod.)

Spoločne si skupina vytvorí pravidlá, ktoré sa budú dodržiavať počas skupinovej aktivity. Dbáme na pozitívne formulovanie pravidiel (doporučené pravidlá: Hovorím iba za seba, Hovorí vždy iba jeden, Aktívne sa počúvame a pod.).

Hry:

- Stoličky
- Klubko ocenenia
- Miesta si vymenia tí, ktorí.... (lepšie spoznanie podobných vlastností u spolužiakov)
- Slalom so zaviazanými očami
- Hľadaj svoju farbu

Spätná väzba: introspekcia, skúmanie vlastných vnútorných zážitkov, sebaopoznávanie.

- **Spoločná tvorivá aktivita , maľovanie spoločného plagátu „Ostrov fantázie“**

Žiaci budú rozdelení do skupín po piatich. Bude im zadaná téma, ktorá je založená na schopnosti spolupracovať.

Zadanie témy

Spoločné premyslenie si témy

Samotná realizácia – kreslenie

Kreatívne myslenie žiakov

Sebapredstavenie žiakov pri spoločnej tvorbe

Schopnosť oponovať a argumentovať

Schopnosť spolupráce

Výsledný spoločný plagát

Spätná väzba: Spoločná tvorivá aktivita zameraná na schopnosť spolupráce medzi žiakmi, sebaopredstavenie sa jednotlivcov, vzájomná dohoda.

- **Písanie slohu „Čo sa mi najviac páčilo“**

Zhodnotenie dopoludňajších aktivít formou slohu , vyjadrenie názoru , ktorá aktivita sa žiakom najviac páčila, čo žiakom priniesla.

Žiaci vyjadria svoje názory, čo je pre nás efektívnou spätnou väzbou z ich strany.

- **Spoločné vyhodnotenie všetkých aktivít pred triedou**

V závere dopoludňajšieho bloku bude mať každý žiak možnosť prezentácie svojho žiackeho preukazu, papierovej ruky a skupinovej prezentácie Ostrova fantázie.

Žiaci sa dozvedia o sebe navzájom nové zaujímavé informácie.

4. Hodnotenie predmetu

Včlenenie prierezovej témy osobnostný a sociálny rozvoj bude realizované formou štvorhodinového kurzu v troch druhých ročníkoch.

5. Učebné zdroje

Využijeme rôzny tvorivý materiál, farby, papier. Spoločné aktivity si budeme fotiť.

6. Kompetencie absolventa

Realizácia kurzu je prínosom pre dosiahnutie cieľa školského vzdelávacieho programu pre prvý stupeň ZŠ, ktorým je vedieť primerane komunikovať, rešpektovať pravidlá školy, spoznávať spolužiakov a mať pocit spolupatričnosti vo svojej triede.

Osobnostný a sociálny rozvoj v 3. ročníku

Prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí a zručností, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú.

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Bude prehľbovaná a opakovaná na iných predmetoch, najmä na etickej a občianskej výchove.

Napriek uvedenému bude táto téma realizovaná v päť dňovom bloku (časová dotácia 16 hodín) pod vedením školského psychológa a triednych učiteľov.

Program sme vytvorili pre žiakov tretieho ročníka. Pre efektívne zvládnutie učiva a primerané vzdelávacie výsledky je dôležitá dobrá klíma v triede i na škole, vypracovanie jasných pravidiel a čo najefektívnejšia kooperácia triedneho kolektívu.

Ciele predmetu

Cieľom v treťom ročníku je najmä prehľbovať vzťahy v triednom kolektíve, učiť sa riešiť problémové situácie. Žiaci sa zoznámia lepšie so svojou pani učiteľkou a so školským psychológom. Prostredníctvom hier a aktívnej účasti žiakov na spoločných tvorivých aktivitách sa vylepšuje sociálna klíma v triede.

Realizácia prierezovej témy veľmi úzko nadväzuje na plán prevencie sociálno – patologických javov.

Z uvedených dôvodov sa zameriame na:

- spoločné aktivity žiakov
- pozorovanie žiakov
- skupinovú prácu s žiakmi
- hry pre zdravé sebavedomie
- hry na zvládanie konfliktov
- zlepšovanie sociálnych zručností detí, prevencia šikanovania

Absolvovanie blokovej výučby prierezovej témy by malo položiť dobré základy pre skupinovú prácu s kolektívom v ďalších ročníkoch a pre následné prehľbovanie poznatkov a rozvíjanie zručností a spôsobilostí.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

V apríli bude realizovaný 4 hodinový kurz s triednymi učiteľmi.

Ťažiskom budú aktivity žiakov, sociálno – psychologické hry, skupinové riešenia úloh a následné sebahodnotenie a hodnotenie svojich spolužiakov.

Žiaci musia byť aktívni pri osvojovaní si správnych návykov a zručností. Preto budeme využívať z metód najmä tie, ktoré sú aktivizujúce a tvorivé.

Sú to:

- situačné metódy
- inscenačné metódy
- didaktické hry
- sociálno – psychologické hry
- pozorovanie (bude uplatňované ako metóda počas celého kurzu)
- sociometria
- situačné metódy
- riešenie problémových prípadov
- inscenačné metódy

Každý deň bude rozdelený na bloky po 4 hodiny. Každý blok bude venovaný niektorej z uvedených tém rozpracovaných v tabuľke č.5. Okrem teoretických vstupov a informácií, ktoré žiakom sprostredkuje školský psychológ, ťažiskom budú aktivity žiakov a následné sebahodnotenie a hodnotenie svojich spolužiakov.

Metodický list:

Blok	Tematický celok	Téma	Konkrétny výstup	Metóda
I.	Aktívne spoznávanie sa so žiakmi	My a vzájomné vzťahy v triede	Vyhodnotenie dotazníka Skupinový výkres	Teambuildingová hra
II.	Spoločné hrové aktivity na upevňovanie vzťahov so žiakmi a učiteľmi	Skupinové aktivity na zlepšenie sociálnej klímy v triede	Nácvik techník kooperácie	Hry: Firma Dokresľovanie vo dvojici Slepý štvorec Jablká a pomaranče
III.	Aktivity a hry na prevenciu šikanovania	Konflikty, nehody, negatívne správanie sa v škole	Osvojenie si potrebných informácií	Diskusia
IV.	Zlepšovanie atmosféry v skupine a rozvíjanie sociálnych zručností	Skupinová dynamika v triede	Rozvíjanie spolupráce	Hry: Kto je kto Tajný erb Spoločná empatia

Hodnotenie

Každá aktivita bude zhodnotená bezprostredne po jej skončení spätnou väzbou. Na záver celého bloku budú fotky zo spoločných aktivít a spoločné výkresy vyvesené na nástenke v triedach.

Učebné zdroje

Žiaci budú mať k dispozícii materiály pripravené psychológom. Využijeme rôzne výtvarné a tvorivé pomôcky / výkresy, výstrižky z časopisov, farby/.

Kompetencie absolventa

Žiaci by po absolvovaní kurzu mali lepšie poznať seba i svojich spolužiakov. Novým žiakom v triede by mali hrové aktivity pomôcť rýchlejšie sa adaptovať do skupiny. Žiaci si osvoja základy práce v triede a v škole, lepšie spoznajú vyučujúcich.

Žiak :

- osvojí si pravidlá spolupráce
- osvojí si nové techniky
- naučí sa lepšie aplikovať sociálne zručnosti.

Osobnostný a sociálny rozvoj v 4. ročníku

Prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný život. Znamená to nielen študijný rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí a zručností, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú.

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Téma bude prehlbovaná a opakovaná na iných predmetoch, najmä na etickej a občianskej výchove.

Program sme vytvorili pre žiakov štvrtého ročníka. Pre efektívne zvládnutie učiva a primerané vzdelávacie výsledky je dôležitá dobrá klíma v triede aj na škole, vypracovanie jasných pravidiel a čo najefektívnejšia spolupráca triedneho kolektívu.

Realizácia prierezovej témy veľmi úzko nadväzuje na plán prevencie sociálno – patologických javov.

Z uvedených dôvodov sa zameriame na:

1. spoločné aktivity žiakov
2. pozorovanie žiakov
3. skupinovú prácu s žiakmi
4. hry pre rozvoj komunikácie a dialógu
5. hry zamerané na aktívne počúvanie druhých
6. zlepšovanie sociálnych zručností detí, prevencia šikanovania

Absolvovanie skupinových hier na spomínané témy by malo napomôcť utváraniu dobrej atmosféry a dať základy pre skupinovú prácu s triedou.

Absolvovanie blokovej výučby prierezovej témy by malo položiť dobré základy pre skupinovú prácu s kolektívom v ďalších ročníkoch a pre následné prehlbovanie poznatkov a rozvíjanie zručností a spôsobilostí.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

V priebehu roka bude zrealizovaný 16 hodinový kurz na rozvoj sociálnych kompetencií.

Ťažiskom budú aktivity žiakov, sociálno – psychologické hry, skupinové riešenia úloh a následné sebahodnotenie a hodnotenie svojich spolužiakov.

Žiaci musia byť aktívni pri osvojovaní si správnych návykov a zručností. Preto budeme využívať z metód najmä tie, ktoré sú aktivizujúce a tvorivé.

Sú to:

- situačné metódy
- inscenačné metódy
- didaktické hry
- sociálno – psychologické hry
- pozorovanie (bude uplatňované ako metóda počas celého kurzu)
- sociometria
- riešenie problémových prípadov

Pri aktivitách sa snažíme vytvoriť bezpečnú, uvoľnenú, rešpektujúcu a hravú atmosféru. K názorom alebo postojom, ktoré žiaci prejavia a ktoré sa prípadne odlišujú od obvyklých noriem alebo pravidiel pristupujeme citlivo a tolerantne.

Snažíme sa aby sa žiaci zúčastňovali hier aktívne a tolerantne.

Snažíme sa často využívať pochvalu, pretože prispieva k pozitívnej motivácii žiakov a k ich aktívnej účasti na programe.

Každý deň bude rozdelený na bloky po 4 hodiny. Každý blok bude venovaný niektorej z uvedených tém rozpracovaných v tabuľke č.5. Okrem teoretických vstupov a informácií, ktoré žiakom sprostredkuje školský psychológ, ťažiskom budú aktivity žiakov a následné sebahodnotenie a hodnotenie svojich spolužiakov.

Metodický list:

Blok	Tematický celok	Téma	Konkrétny výstup	Metóda
I.	Komunikácia, aktívne počúvanie druhých	Rozvíjanie komunikácie a spolupráce	Spoločná komunikácia	Teambuildingová hra
II.	Význam slušného správania a zdvorilosti v komunikácii a vo vzťahoch	Schopnosť ospravedlniť sa a prijať ospravedlenie	Schopnosť poďakovať a ospravedlniť sa spolužiakovi	Hry: Abeceda kúzelných slovíčok Veľké pravdy v malých príbehoch
III.				

	Čo robiť keď ma niečo nahnevá?	Konflikty, nehody, negatívne správanie sa v škole	Zvládanie impulzivity podnecované stresom	Hry : Kedy sa hnevám a kedy som kľudný?....
IV.	Ako sa nestáť obeťou ponižovania druhými a vyhnúť sa mu	Ako sa ubrániť zneužitiu a šikane	Ako povedať nie	Hry: Bráň sa vtipom Do zbrane!

Hodnotenie predmetu

Vybrali sme aktivity, ktoré najviac vyhovujú aktuálnym potrebám a požiadavkám žiakov. Všetky aktivity majú charakter hry, sú tvorivé a deťom blízke a prostredníctvom zážitkov im pomáhajú rozvíjať kamarátske vzťahy, pozitívne ovplyvňujú ich spokojnosť so životom a psychickú pohodu.

Učebné zdroje

Žiaci budú mať k dispozícii materiály pripravené psychológom. Využijeme rôzne výtvarné a tvorivé pomôcky / výkresy, výstrižky z časopisov, farby/.

Kompetencie absolventa

Žiaci by po absolvovaní kurzu mali lepšie poznať seba i svojich spolužiakov. Žiak s rozvinutými sociálnymi kompetenciami dokáže úspešne a efektívne spolupracovať, lepšie rozumie sociálnym situáciám, vie lepšie riešiť problémové situácie.

Žiak :

- osvojí si pravidlá spolupráce
- osvojí si nové techniky
- naučí sa lepšie aplikovať sociálne zručnosti.

Osobnostný a sociálny rozvoj v 5. ročníku

Charakteristika predmetu

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí a zručností, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú.

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Bude prehľbovaná a opakovaná na iných predmetoch, najmä na etickej a občianskej náuke, na triednických hodinách a v spolupráci s CPPaP.

Bude realizovaná priebežne pod vedením školského psychológa a pedagóga.

Pre efektívne zvládnutie učiva a primerané vzdelávacie výsledky je dôležitá dobrá klíma v triede i na škole, vypracovanie jasných pravidiel a čo najefektívnejšie zladenie kolektívu.

Ciele predmetu

Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, naučiť žiakov rešpektovať normy a práva nielen svoje, ale aj iných, rozvíjať komunikačné a sociálne zručnosti žiakov.

Realizácia prierezovej témy veľmi úzko nadväzuje na plán prevencie sociálno – patologických javov.

Hlavným cieľom je zlepšiť atmosféru v triede, pomáhať žiakom vytvárať zručnosti na lepšie zvládanie konfliktov, záťažových situácií a samozrejme už spomenutá prevencia sociálno – patologických javov.

Z uvedených dôvodov sa zameriame na:

1. sebareflexiu žiakov
2. zlepšovanie atmosféry v triede
3. rozvoj spolupráce

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

Okrem teoretických vstupov a informácií, ktoré žiakom sprostredkuje školský psychológ, ťažiskom budú aktivity žiakov, sociálno – psychologické hry, návky komunikácie, skupinové riešenia úloh a následné sebahodnotenie a hodnotenie svojich spolužiakov.

Žiaci musia byť aktívni pri osvojovaní si správnych návykov a zručností. Preto budeme využívať z metód najmä tie, ktoré sú aktivizujúce a tvorivé. To sú:

- diskusia
- situačné metódy
- riešenie problémových prípadov
- sociálno – psychologické hry

Aby sme dosiahli cieľ, ktorý sme si stanovili, využijeme aj nasledovné metódy práce so žiakmi:

- pozorovanie (bude uplatňované ako metóda počas celého kurzu)
- sebaopisovacie škály
- sociometria

Metodický list

Blok	Tematický celok	Téma	Konkrétny výstup	Metóda
I.	Sebareflexia	Zlepšenie koncentrácie pozornosti, sústredenost'	Uvoľnenie Odreagovanie Zábava	Hry na ukludnenie, odbúranie napätia a agresie, stmelenie skupiny
II.	Zlepšovanie atmosféry v triede	Trieda ako spolupracujúca skupina	Skupinové hry	Záujmový dotazník, testy rôznych schopností, zábavné testy, situačné metódy

III.	Rozvoj spolupráce	Aktivity zamerané na spoločnú prácu	Spoločné výrobky, plagát	Skupinová práca, sociálno – psychologické hry, spoločná tvorba
------	-------------------	-------------------------------------	--------------------------	--

Hodnotenie predmetu

Každá aktivita bude zhodnotená bezprostredne po jej skončení okamžitou spätnou väzbou. Viaceré aktivity sú zamerané na spoluprácu v skupine a skupinové hry a spoločnú tvorbu.

Učebné zdroje

Žiaci budú mať k dispozícii materiály pripravené psychológom . Využijeme rôzne výtvarné pomôcky a dotazníky.

Kompetencie absolventa

Kurz je zameraný na zlepšovanie atmosféry v triede na upevňovanie triednych pravidiel, čo by sa malo pozitívne odraziť na fungovaní triedy.

Žiak:

- chápe význam komunikácie pre dobré spolužitie v spoločenstve
- uvedomuje si potrebu vzájomnej úcty a dôležitosť vďačnosti
- pozná pravidlá skupiny a vie ich vysvetliť

Osobnostný a sociálny rozvoj v 6. ročníku

Charakteristika predmetu

Prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj je zameraná na rozvoj ľudského potenciálu žiakov, cieľom je poskytovať žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život.

Prierezovú tému budeme realizovať blokovo formou kurzu v škole v prírode. Denne sa budeme rozvíjaniu prierezovej témy venovať 3 vyučovacie hodiny.

Ťažisko a cieľ predmetu je vo formovaní a rozvíjaní sociálno – emočných, kognitívnych a behaviorálnych zručností s dôrazom na formovanie sebaidentity, sebauvedomenia, zdravého sebahodnotenia , sebadôvery a rozvoj komunikačných a kooperatívnych zručností.

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy potreby daného vývinového obdobia žiakov. Téma bude rozvíjaná aj na etickej a občianskej výchove.

Ciele predmetu

Cieľom je rozvíjať sociálne zručnosti, poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti , naučiť žiakov osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie , učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaocenenie.

Realizácia prierezovej témy veľmi úzko naväzuje na plán prevencie sociálno – patologických javov.

Hlavným cieľom je zlepšiť atmosféru v triede, pomáhať žiakom vytvárať zručnosti na lepšie zvládanie konfliktov, záťažových situácií, multikulturálna tolerancia a rešpektovanie odlišných názorov a postojov. Súčasťou je aj prevencia agresie a šikanovania v škole.

Z uvedených dôvodov sa zameriame na:

1. osobnosť človeka

2. pozitívne a negatívne vlastnosti osobnosti/ kritické posúdenie svojich kvalít
3. temperament a spôsoby reagovania v rôznych situáciách
4. sociálna komunikácia, druhy, formy
5. verbálna komunikácia a neverbálna komunikácia
6. medzil'udské vzťahy, ja a chápanie odlišností druhých
7. lepšie fungovanie v triede, skupinová práca žiakov

Absolvovanie blokovej výučby prierezovej témy je vhodné pre ďalšiu skupinovú prácu s kolektívom v ďalších ročníkoch a pre následné prehlbovanie poznatkov a rozvíjanie zručností a spôsobilostí.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

Školský psychológ v spolupráci s CPPaP zorganizuje 3 blokové stretnutia. Každý blok bude venovaný jednej téme, ktorú plánujeme detailne rozobrať. Okrem teoretických vstupov a informácií, ktoré žiakom sprostredkuje školský psychológ, ťažiskom budú aktivity žiakov, sociálno – psychologické hry, nácviky komunikácie, skupinové riešenia úloh a následná vzájomná spätná väzba žiak – žiak, žiaci – školský psychológ a triedny učiteľ.

Témy:

Ja a moji spolužiaci
Naše vzťahy v triede a náš triedny učiteľ
Ja a chápanie odlišnosti druhých
Temperament a spôsoby reagovania
Vzájomná komunikácia
Ako lepšie spolu fungovať v triede

Žiaci by mali byť aktívni pri osvojovaní si správnych návykov a zručností. Preto budeme využívať z metód najmä tie, ktoré sú aktivizujúce a tvorivé. To sú:

- diskusia
- skupinová práca
- situačné metódy
- riešenie problémových prípadov
- inscenačné metódy
- didaktické hry
- sociálno–psychologické hry
- samostatná práca

Aby sme dosiahli cieľ, ktorý sme si stanovili, využijeme aj nasledovné metódy práce so žiakmi:

- tvorivé techniky
- pozorovanie (bude uplatňované ako metóda počas celého kurzu)
- dotazníky
- sebaopisovacie škály
- sociometria

Metodický list

Blok	Tematický celok	Téma	Konkrétny výstup	Metóda
------	-----------------	------	------------------	--------

I.	Osobnosť človeka	Osobnosť ako systém vlastností a vzťahov, pozitívne a negatívne ľudské vlastnosti, rozdielnosti ľudí vzhľadom na kultúru, náboženstvo a rasu, postoje.	Vyhodnotenie dotazníka, diskusia, komunikácia o vzťahoch v triede	Anonymný dotazník sociálnych vzťahov Zoznamovací inzerát Plášť supermana
II.	Pozitívne a negatívne vlastnosti osobnosti žiaka / kritické posúdenie svojich kvalít	Poznávanie svojich silných a slabých stránok	Vyhodnotenie dotazníka a diskusia o výsledkoch s žiakmi	Sociálno-psychologické hry
III.	Temperament a spôsoby reagovania v rôznych situáciách	Modelové situácie riešenia problémov, snažiť sa pochopiť problém zo strany toho druhého	Vedieť lepšie spolupracovať v skupine	Skupinová práca, sociálno – psychologické hry
IV.	Sociálna komunikácia, druhy a formy	Diskusia na tému komunikácia	Spoločná tvorivá činnosť na tému komunikácie	Skupinová práca, sociálno – psychologické hry
V.	Verbálna a neverbálna komunikácia	Ako komunikujeme?	Plagát	Skupinové hry a tvorba spoločného plagátu
VI.	Chápanie odlišností druhých ľudí, ako lepšie chápať druhých	Ako lepšie vychádzať s ľuďmi?	Tvorba skupinového plagátu v triede	Práca v skupinách
VII.	Zhodnotenia bloku, konštruktívna kritika	Diskusia	Lepšie spoznanie sa žiakov v triede	Tvorba erbu triedy

Hodnotenie predmetu

Jednotlivé aktivity sú zamerané na lepšie zoznámenie sa žiakov v rámci triedy a na zlepšovanie vzťahov v triede. Používaním sociálno – psychologických hier a tvorivých techník sa prirodzene posilňujú väzby medzi žiakmi a skupinová dynamika triedy. Na záver plánujeme vytvoriť skupinový plagát triedy so spoločnými obrázkami a fotkami a tvorbu erbu triedy.

Po ukončení aktivity žiaci anonymne vyplnia hodnotiaci dotazník, čím poskytnú spätnú väzbu a návrhy na zlepšenie do budúcnosti.

Učebné zdroje

Žiaci budú mať k dispozícii materiály pripravené psychológom /dotazníky, materiály/. Využijeme rôzne výtvarné a tvorivé pomôcky, taktiež fotoaparát.

Kompetencie absolventa

Žiaci by po absolvovaní kurzu mali lepšie poznať seba i svojich spolužiakov. Žiaci sa oboznámia s výsledkami psychologických testov, a viac sa oboznámia s obsahom slova empatia. Mali by sa vedieť vyjadrovať jasnejšie a zrozumiteľnejšie prezentovať svoje požiadavky a názory.

Žiaci budú mať primerane svojmu veku osvojené základné pojmy (osobnosť, vlastnosť, charakter, temperament, schopnosť, komunikácia a pod.). Práca v ďalších ročníkoch bude ich kompetencie ďalej rozvíjať.

Žiak:

- chápe význam komunikácie pre lepšiu kooperáciu v triede
- pozná pravidlá skupiny a vie ich vysvetliť
- je oboznámený s efektívnejšími riešeniami konfliktu
- vie vysvetliť, čo je to úcta k ľuďom
- má slovnú zásobu, ktorá vyjadruje vlastnosti osobnosti

Osobnostný a sociálny rozvoj v 7. ročníku

Charakteristika predmetu

Prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj je zameraná na rozvoj ľudského potenciálu žiakov, cieľom je poskytovať žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život.

Prierezovú tému budeme realizovať v rámci LVVK a v spolupráci s CPPaP.

Ťažisko a cieľ predmetu je vo formovaní a rozvíjaní sociálno – emočných, kognitívnych a behaviorálnych zručností s dôrazom na formovanie sebaidentity, sebauvedomenia, zdravého sebahodnotenia, sebadôvery a rozvoj komunikačných a kooperatívnych zručností.

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy potreby daného vývinového obdobia žiakov. Téma bude rozvíjaná aj na etickej a občianskej výchove.

Ciele predmetu

Cieľom je rozvíjať sociálne zručnosti, poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, naučiť žiakov osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaocenenie.

Realizácia prierezovej témy veľmi úzko naväzuje na plán prevencie sociálno – patologických javov.

Hlavným cieľom je zvládanie konfliktov, záťažových situácií, rešpektovanie odlišných názorov a postojov. Cieľom je aj, aby si žiaci uvedomili pohlavnú rolu.

Z uvedených dôvodov sa zameriame na:

1. odlišnosti v správaní medzi dievčatami a chlapcami
2. ako byť spokojný vo svojom tele
3. temperament a spôsoby reagovania v rôznych situáciách
4. zlepšovanie vzájomnej komunikácie
6. ako lepšie fungovať v kolektíve

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

Plánujeme realizovať prierezovú tému, ktorú bude školský psychológ spolu s učiteľmi rozpracovávať podľa ponuky preventívnych programov s CPPaP a v rámci LVVK.

Témy:

Ako byť spokojný vo svojom tele

Svet chlapcov a dievčat

Vzájomná komunikácia chlapcov a dievčat

Interpersonálne vzťahy v kolektíve

Žiaci by mali byť aktívni pri osvojovaní si sociálnych zručností. Preto budeme využívať z metód najmä tie, ktoré sú aktivizujúce a tvorivé. To sú:

- diskusia
- skupinová práca
- situačné metódy
- sociálno – psychologické hry
- beseda, prednáška

Aby sme dosiahli cieľ, ktorý sme si stanovili, využijeme aj nasledovné metódy práce so žiakmi:

- tvorivé techniky
- pozorovanie (bude uplatňované ako metóda počas celého LVVK)
- dotazníky
- sebaopisová škála

Metodický list

Blok	Tematický celok	Téma	Konkrétny výstup	Metóda
I.	Odlíšnosti medzi chlapcami a dievčatami	Mužská a ženská rola v spoločnosti	Vyhodnotenie dotazníka, diskusia, komunikácia	Anonymný dotazník Miesto pre pocity
II.	Ako byť spokojný vo svojom tele	Odlíšnosti medzi chlapcami a dievčatami	Vyhodnotenie dotazníka Diskusia v skupinkách	Sociálno-psychologické hry
III.	Svet chlapcov a dievčat	Modelové situácie riešenia problémov, snažiť sa pochopiť problém zo strany toho druhého	Vedieť lepšie spolupracovať v skupine	Skupinová práca, sociálno – psychologické hry
IV.	Vzájomná komunikácia, druhy a formy	Diskusia na tému komunikácia	Spoločná tvorivá činnosť na tému komunikácie	Skupinová práca, sociálno – psychologické hry
V.	Verbálna a neverbálna komunikácia	Ako komunikujeme?	Plagát	Skupinové hry a tvorba spoločného plagátu
VI.	Ako lepšie fungovať v triede?	Ako lepšie vychádzať s ľuďmi?	Tvorba skupinového plagátu v triede	Práca v skupinách
VII.	Zhodnotenia bloku, konštruktívna kritika	Diskusia	Lepšie spoznanie sa žiakov v triede	Tvorba erbu triedy

Hodnotenie predmetu

Jednotlivé aktivity sú zamerané aj na rozvoj pohlavnej identity žiakov. Používaním sociálno – psychologických hier a tvorivých techník sa prirodzene posilňujú väzby medzi žiakmi a skupinová dynamika triedy.

Učebné zdroje

Žiaci budú mať k dispozícii materiály pripravené psychológom, učiteľom a pracovníkom CPPaP. Využijeme rôzne výtvarné a tvorivé pomôcky, taktiež fotoaparát i kameru.

Kompetencie absolventa

Žiaci by po absolvovaní kurzu mali lepšie poznať seba i svojich spolužiakov. Mali by sa vedieť vyjadrovať jasnejšie a zrozumiteľnejšie prezentovať svoje požiadavky a názory.

Práca v ďalších ročníkoch bude ich kompetencie ďalej rozvíjať.

Žiak:

- chápe význam komunikácie pre lepšiu kooperáciu v triede i mimo nej
- je oboznámený s efektívnejšími riešeniami konfliktu

- vie vysvetliť, čo je to úcta k ľuďom
- má slovnú zásobu, ktorá vyjadruje vlastnosti osobnosti

Osobnostný a sociálny rozvoj v 8. ročníku

Charakteristika predmetu

Prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj je zameraná na voľbu povolania.

Ciele predmetu

Cieľom je zorientovať sa v širokej ponuke stredných škôl a gymnázií, poznať a reálne zhodnotiť svoje schopnosti a záujmy.

Z uvedených dôvodov sa zameriame na:

1. psychologické testovanie k voľbe povolania
2. absolvovanie Dní otvorených dverí na jednotlivých školách
3. vedieť sa zorientovať na internete pri vyhľadávaní informácií o škole, povolaní, ktoré žiaka zaujímajú

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

1. záujmové dotazníky k voľbe povolania
2. návšteva stredných škôl
3. besedy s výchovnými poradcami so stredných škôl
4. psychologické testy
5. práca s internetom

Témy:

Ja a moja budúcnosť
Ako si vybrať strednú školu

Motivácia verzus schopnosti
Komunikácia so strednými školami
Byť pripravený niesť zodpovednosť za svoje rozhodnutie

Učebné zdroje

Žiaci budú mať k dispozícii:

- informácie od výchovného poradcu
- informačný materiál zo stredných škôl
- besedy
- prednášky
- osobný kontakt so strednou školou
- možnosť individuálnych konzultácií u p. psychologičky a p. východnej poradkyni
- internet

Kompetencie absolventa

Žiaci si vie z absolvovaných aktivít vie vybrať školu, o ktorú má záujem
Vie zhodnotiť klady a nedostatky svojho výberu
Vie vyhľadať potrebné informácie na internete
Vie kriticky zhodnotiť svoje schopnosti i talent

Osobnostný a sociálny rozvoj v 9. ročníku

Charakteristika predmetu

Prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj je zameraná na rozvoj ľudského potenciálu žiakov, cieľom je poskytovať žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život.

Prierezovú tému budeme realizovať priebežne.

Ťažisko a cieľ predmetu je vo formovaní a rozvíjaní sociálno – emočných, kognitívnych a behaviorálnych zručností s dôrazom na formovanie sebaidentity, sebauvedomenia, zdravého sebahodnotenia, sebadôvery a rozvoj komunikačných a kooperatívnych zručností.

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy potreby daného vývinového obdobia žiakov. Téma bude rozvíjaná aj na etickej a občianskej výchove.

Ciele predmetu

Cieľom je správny výber strednej školy, ktorý bude zodpovedať žiakovým schopnostiam a danostiam.

Realizácia prierezovej témy veľmi úzko nadväzuje na plán prevencie sociálno – patologických javov.

Zameriame sa na:

1. primerané sebavedomie a jeho posilňovanie
2. formovanie osobnosti
3. absolvovanie Dní otvorených dverí na jednotlivých školách
4. vedieť sa zorientovať na internete pri vyhľadávaní informácií o škole, povolání, ktoré žiaka zaujímajú
5. profesijná orientácia

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

1. záujmové dotazníky k voľbe povolania
2. návšteva stredných škôl
3. besedy s výchovnými poradcami so stredných škôl
4. psychologické testy
5. práca s internetom
6. besedy – spolupráca s Centrom liečby závislosti

Témy:

Ako si vybrať strednú školu

Motivácia verzus schopnosti

Komunikácia so strednými školami

Byť pripravený niesť zodpovednosť za svoje rozhodnutie

Profesijná orientácia na strednej škole

Učebné zdroje

Žiaci budú mať k dispozícii:

- informácie od výchovného poradcu
- informačný materiál zo stredných škôl
- besedy
- prednášky
- osobný kontakt so strednou školou
- možnosť individuálnych konzultácií u p. psychologičky a p. výchovnej poradkyni
- internet

Kompetencie absolventa

Žiaci si vie z absolvovaných aktivít vie vybrať školu, o ktorú má záujem

Vie zhodnotiť klady a nedostatky svojho výberu

Vie vyhľadať potrebné informácie na internete

Vie kriticky zhodnotiť svoje schopnosti i talent

Ochrana života a zdravia v primárnom vzdelávaní

Didaktické hry

- riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana
- zdravotná príprava
- pohyb a pobyt v prírode

Didaktické hry (DH) v 1.-4. ročníku sa konajú v prírode 1 krát v roku v trvaní 4 hodín. Pred DH realizujeme deň prípravy najmä na teoretickú časť v rozsahu 2-4 hodín podľa náročnosti plánovaných činností. Didaktické hry nezamieňame s cvičeniami v prírode v rámci telesnej výchovy -učivo z turistiky.

Didaktické hry možno vykonať po ročníkoch - triedach. Na komplexnejšie zabezpečenie uplatňovania učiva je možné využívať ďalšie vzdelávacie a organizačné činnosti školy :

- vhodné témy z obsahu niektorých vyučovacích predmetov – medzi predmetové vzťahy,
- úlohy objektivej ochrany školy,
- rešpektovanie vnútorného poriadku školy,
- požiarne a poplachové smernice,
- zabezpečenie úrazovej zábrany a predlekárskej prvej pomoci,
- cvičenia v prírode v rámci TV,
- príprava učiteľov na proces v DH.

Špeciálne školy si upravujú obsah jednotlivých tém, a metodické postupy vo výučbe OŽZ podľa schopností žiakov a priestorových podmienok.

Obsahové zameranie v prvom ročníku:

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- naša obec – všeobecná charakteristika;

- evakuácia školy v prípade ohrozenia – postup opustenia školy, miesto zhromaždenia, presun do bezpečného priestoru;
- signály civilnej ochrany a činnosť žiakov po ich vyhlásení;
- horľaviny a ich následky;

b) Zdravotná príprava

- vybavenie domácej lekárnice a jej využitie pri poskytnutí prvej pomoci;
- nebezpečenstvo svojvoľného použitia liekov;
- ošetrovanie odrenín ruky, nohy, prstov a hlavy;
- privolanie pomoci k zranenému;
- význam symbolu „červený kríž“;

c) Pohyb a pobyt v prírode

- orientácia v mieste školy a jej okolí;
- určenie svetových strán podľa slnka;
- významné budovy a ich účel – zdravotné stredisko, lekáreň, pošta, telefón; predajne,
- železničná a autobusová stanica, miestny úrad;
- historické objekty našej obce – pamätné domy, zrúcaniny, pamätníky, múzeá, galérie;
- poznávanie zelene v okolí obce;
- správanie sa k osamelým zvieratám.

Obsahové zameranie v druhom ročníku:

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- možnosti vzniku mimoriadnych udalostí v prírode a na objektoch;
- zoznámenie sa s detskou ochrannou maskou, určenie veľkosti;
- druhy signálov civilnej ochrany a činnosť žiakov na vyhlásenie varovného signálu „všeobecné ohrozenie“;
- evakuácia v prípade ohrozenia požiarom;
- protipožiarne stanovište, kde sa nachádza zbor požiarnej ochrany a spôsob jeho privolania;
- nebezpečenstvá pri zaobchádzaní s elektrickým a plynovým zariadením;
- zápalky, zapalovače a horľaviny;

b) Zdravotná príprava

- kedy a kadiaľ do zdravotného strediska;
- správanie sa v čakárni, u lekára a pri školských lekárskech prehliadkach;
- pomoc lekárov chorým a zraneným;
- ochrana pred chorobami, účelné obliekanie;
- ochrana a prvá pomoc pri zistení kliešťá, uštipnutí zmijou, osou a včelou;
- c) Pohyb a pobyt v prírode
- význam vody v prírode, pitie povrchovej vody;
- jedovaté rastliny, jedovaté huby;
- zásady správneho a bezpečného správania sa v prírode;
- zvieratá vo voľnej prírode, nebezpečenstvo besnoty;
- značenie turistických chodníkov.

Obsahové zameranie v treťom ročníku:

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- evakuácia žiakov pri ohrození školy a jej okolia – prírodné katastrofy, živelné pohromy a
- výhražné správy;
- varovné signály CO a činnosť žiakov pri ich vyhlásení;
- druhy mimoriadnych udalostí a spôsob ich vyhlasovania;
- poloha školy, ulice, oboznámenie sa so zdrojmi ohrozenia;

b) Zdravotná príprava

- všeobecné zásady ochrany zdravia aplikované na časti ľudského tela a časti tváre;
- starostlivosť o chrup;
- hygiena tela, bielizne, šiat;
- správna životospráva – jedlo, spánok, oddych, učenie;
- ošetrovanie a obväzovanie prstov ruky, lakt'a, oka, hlavy;

c) Pohyb a pobyt v prírode

- okolie našej obce, stanovište našej školy;
- orientácia podľa poludňajšieho tieňa;
- približné určovanie významných budov a iných dominánt v okolí podľa svetových strán;
- tvary zemského povrchu – rovina, pahorkatina, vysočina, kopec, hora, úbočie, svah, úpätie;
- chránené územie, objekty a prírodné útvary v obci a jej okolí.

Obsahové zameranie vo štvrtom ročníku:

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- nebezpečné látky v okolí školy (amoniak, chlór a pod.), zásady ochrany, prvá pomoc pri zasiahnutí organizmu,
- použitie detskej ochrannej masky, nasadzovanie spolužiakovi,
- význam a použitie improvizovaných prostriedkov individuálnej ochrany – protichemickej a protiradiačnej,
- činnosť pri varovných signáloch CO,
- zásady vykonania čiastočnej hygienickej očisty.

b) Zdravotná príprava

- starostlivosť o vitálne ústroje ľudského organizmu,
- zdravie a choroby, nákazlivé choroby a ochrana pred nimi,
- obväzovanie nohy, kolena, lýtka, stehna,
- jednoduché obväzovanie ovínadlami a šatkami pri povrchovom poranení rúk, nôh, prstov.

c) Pohyb a pobyt v prírode a jej ochrana

- určovanie hraníc SR a susediacich štátov na mape,
- určovanie nadmorských výšok na mape okolia,
- jednoduchý odhad krátkych vzdialeností,
- jednoduchý náčrt pochodu, kresba okolia stanovišťa – panoráma,
- čítanie z mapy- podľa farieb a topografických značiek,

- určovanie svetových strán na mape a podľa mapy,
- starostlivosť o lesné zvieratá a vtáctvo.
- význam čistého ovzdušia pre človeka a prírodu,
- zásady uhasenia ohniska.

d) Dopravná výchova

- využitie detských dopravných ihrísk resp. sledovať dopravné situácie z bezpečného stanovišťa v rámci pochodu – presunu.

e) Výchova k bezpečnému správaniu

- bezpečný pohyb v okolí školy – vyvýšené plošiny, vnútorné a vonkajšie komunikácie,
- zásady bezpečného správania sa doma – byt, garáž, záhrada, pivnica, povala. Ochrana súkromného majetku.

Riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana

1. ročník

Obsahový štandard:

Naša obec – všeobecná charakteristika. Varovný signál. Povinnosti a činnosti žiakov pri vyhlásení signálov pri vzniku mimoriadnych udalostí. Spôsob evakuácie školy v prípade ohrozenia požiarom. Základné druhy horľavín a ich následky

Výkonový štandard:

1. Varovné signály a činnosť žiakov po varovaní

Poznať signál „Všeobecné ohrozenie“ a činnosť po jeho vyhlásení.

Povedz, ako sa dozvieš o hroziacom nebezpečenstve.

Uved', aký tón vydáva siréna pri signáli „Všeobecné ohrozenie“.

Povedz, čím sa líši signál „Všeobecné ohrozenie“ od signálu „Ohrozenie vodou“.

2. Evakuácia školy v prípade ohrozenia

Poznať činnosti pri opustení školy v prípade ohrozenia.

Vymenuj, ktoré materiály v škole, triede sú horľavé.

Ukáž, kde stojíš v skupine pred odchodom z triedy.

Povedz, ktorou cestou pôjdeš z triedy po vyhlásení signálu v prípade ohrozenia.

Uved' príklad, kedy sa evakuuje škola.

Urči miesto, kde sa v škole nachádza sklad civilnej ochrany.

2. ročník

Obsahový štandard:

Možnosti vzniku mimoriadnych udalostí. Druhy varovných signálov. Opatrenia na ochranu životov, zdravia a majetku pri vzniku mimoriadnej udalosti. Spôsob evakuácie. Detská ochranná

maska a jej použitie. Pravidlá správania sa v prípade ohrozenia požiarom. Protipožiarne

stanovište. Nebezpečenstvo hroziace pri manipulácii so zápalkami, zapaľovačmi a horľavinami, s elektrickým a plynovým zariadením.

Výkonový štandard:

1. Mimoriadne udalosti – možnosti vzniku

Poznať riziká, ktoré ohrozujú život, zdravie, majetok.

Charakterizuj svojimi slovami pojem mimoriadna situácia, udalosť.

Povedz aspoň dve možnosti vzniku mimoriadnej udalosti v prírode a na objektoch.

Povedz, kde v blízkosti školy a tvojho bydliska môže dôjsť k vzniku mimoriadnej udalosti.

Urči, ako znie tón pri vyhlásení varovného signálu „Všeobecné ohrozenie“.

2. Požiarna ochrana

Osvojiť si pravidlá evakuácie pri ohrození požiarom.

Popíš únikovú cestu v prípade vyhlásenia evakuácie pri vzniku požiaru.

Uveď, kto a ako vyhlási signál „Horí“ na škole.

Povedz, komu a ako je potrebné ohlásiť požiar.

Poznať nebezpečenstvo pri manipulácii s materiálom umožňujúcim vznik požiaru.

Vysvetli nebezpečenstvo použitia otvoreného ohňa v blízkosti horľavých a výbušných látok.

Urči, kde v škole sú umiestnené hasiace prístroje.

Povedz, čo všetko je potrebné skontrolovať pred odchodom z domu do školy, aby nedošlo k požiaru.

3. Prostriedky individuálnej ochrany

Poznať základné prostriedky ochrany jednotlivca.

Vymenuj bežné dosiahnuteľné prostriedky ochrany jednotlivca.

Povedz, pomocou čoho a ako sa zisťuje veľkosť ochrannej masky.

3. ročník

Obsahový štandard:

Charakteristika jednotlivých druhov mimoriadnych udalostí. Druhy a spôsob vyhlásenia varovných signálov. Opatrenia na ochranu životov, zdravia a majetku pri vzniku mimoriadnej udalosti. Možné zdroje ohrozenia vzhľadom na polohu školy. Spôsob evakuácie v prípade ohrozenia školy a jej okolia – havária, živelná pohroma, katastrofa..

Povinnosti žiakov pri organizácii evakuácie.

Výkonový štandard:

1. Mimoriadne udalosti

Poznať druhy mimoriadnych udalostí a spôsob ich vyhlásenia.

Charakterizuj živelnú pohromu, haváriu, katastrofu.

Povedz, čo urobíš keď zaznie siréna a nenachádzaš sa v škole ani doma, ale vonku.

Povedz, ako sa dozvieš o hrozacom nebezpečenstve a vzniku mimoriadnej udalosti.

Uveď, ako dlho počuť sirénu pri signáli „Všeobecné ohrozenie“.

Uveď miesta možností vzniku mimoriadnych udalostí v okolí školy, bydliska.

Vymenuj najčastejšie požiarne nedostatky (závady) v škole, v domácnosti

2. Evakuácia

Osvojiť si základné zákony pri evakuácii školy.

Povedz, ako sa môžeme evakuovať z ohrozeného priestoru.

Vymenuj, ktoré veci sa odporúčajú vziať si zo sebou pri evakuácii – evakuačná batožina.

Uveď hmotnosť evakuačnej batožiny pre deti.

4. ročník

Obsahový štandard:

Charakteristika nebezpečných látok: amoniak, chlór a pod.

Prvá pomoc pri zasiahnutí organizmu nebezpečnými látkami.

Použitie detskej ochrannej masky. Nasadzovanie masky spolužiakovi.

Význam a použitie improvizovaných prostriedkov individuálnej ochrany – protichemickej a protiradiačnej ochrany.

Činnosť pri varovných signáloch CO.

Zásady vykonania čiastočnej hygienickej očisty.

Starostlivosť o vitálne ústroje ľudského organizmu.

Zdravie a choroby, nákazlivé choroby a ochrana pred nimi.

Obväzovanie nohy, kolena, lýtka, stehna.

Jednoduché obväzovanie ovínadlami a šatkami pri povrchovom poranení rúk, nôh, prstov.

Určovanie hraníc SR a susediacich štátov na mape. Určovanie nadmorských výšok na mape okolia. Jednoduchý odhad krátkych vzdialeností. Jednoduchý náčrt pochodu, kresba okolia stanovišťa – panoráma. Čítanie z mapy- podľa farieb a topografických značiek. Určovanie svetových strán na mape a podľa mapy. Starostlivosť o lesné zvieratá a vtáctvo. Význam čistého ovzdušia pre človeka a prírodu. Zásady uhasenia ohniska. Využitie detských dopravných ihrísk resp. sledovať dopravné situácie z bezpečného stanovišťa v rámci pochodu – presunu. Bezpečný pohyb v okolí školy – vyvýšené plošiny, vnútorné a vonkajšie komunikácie. Zásady bezpečného správania sa doma – byt, garáž, záhrada, pivnica, povala. Ochrana súkromného majetku.

Výkonový štandard:

1. Mimoriadne udalosti

Poznať zásady ochrany a prvú pomoc pri zasiahnutí organizmu.

Predved' ako vieš použiť detskú ochrannú masku. Nasad' vedieť masku spolužiakovi.

Aký je význam a použitie improvizovaných prostriedkov individuálnej ochrany – protichemickej a protiradiačnej?

Opíš činnosť pri varovných signáloch CO.

Vymenuj zásady vykonania čiastočnej hygienickej očisty.

2. Zdravotná príprava

Poznať starostlivosť o vitálne ústroje ľudského organizmu.

Vedieť si chrániť zdravie. Poznať choroby, nákazlivé choroby a ochrana pred nimi.

Ovládať obväzovanie nohy, kolena, lýtka, stehna, jednoduché obväzovanie ovínadlami a šatkami pri povrchovom poranení rúk, nôh, prstov.

3. Pohyb a pobyt v prírode a jej ochrana

Vedieť určovať hranice SR a susediacich štátov na mape.

Ovládať určovanie nadmorských výšok na mape okolia.

Vedieť urobiť jednoduchý odhad krátkych vzdialeností.
Zhotoviť jednoduchý náčrt pochodu, kresbu okolia stanovišťa – panorámy.
Čítať z mapy- podľa farieb a topografických značiek.
Určiť svetové strany na mape a podľa mapy.
Vedieť sa postarať o lesné zvieratá a vtáctvo.
Poznať význam čistého ovzdušia pre človeka a prírodu a zásady uhasenia ohniska.

4. Dopravná výchova

Absolvovať vyučovacie hodiny dopravnej výchovy na detskom dopravnom ihrisku. Byť účastníkom dopravných situácií, pravidelne sledovať dopravné situácie z bezpečného stanovišťa v rámci pochodu – presunu.

5. Výchova k bezpečnému správaniu

Realizovať bezpečný pohyb v okolí školy – vyvýšené plošiny, vnútorné a vonkajšie komunikácie. Poznať zásady bezpečného správania sa doma – byt, garáž, záhrada, pivnica, povala. Ovládať zásady ochrany súkromného majetku.

Ochrana života a zdravia v nižšom sekundárnom vzdelávaní

Prierezová téma ochrana života a zdravia (OŽZ) sa realizuje prostredníctvom jednotlivých učebných predmetov ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Snahou je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza.

Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Prierezová téma sa zameriava na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami.

Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu.

U žiakov by sa mal formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

K tomu je potrebné poskytnúť žiakom teoretické vedomosti, praktické poznatky, pomôcť im osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane. Vyškoliť ich v poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ

vlasteneckého a národného cítenia. Formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Charakteristika učiva

Povinné učivo „Ochrana života a zdravia“ (OŽZ) sa v základných školách realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov štátneho vzdelávacieho programu a obsahom samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier a účelových cvičení. Aplikuje sa v ňom učivo, ktoré bolo v minulosti súčasťou ochrany človeka a prírody (OČP). Z jeho obsahu bola vyčlenená ochrana prírody a dopravná výchova do iných vzdelávacích oblastí štátneho vzdelávacieho programu. Ochrana človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Ciele učiva

Povinné učivo, ktoré nie je samostatným predmetom je súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Poskytuje žiakovi potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Formatívna a informatívna zložka učiva sa prezentuje činnosťou žiakov:

- morálnou, ktorá tvorí základ ich vlasteneckého a národného cítania;
- odbornou, ktorá im umožňuje osvojenie vedomostí a zručností v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- psychologickou, ktorá pôsobí na proces adaptácie v požiadavkách záťažových situácií;
- fyzickou, pre ktorú je charakteristická tvorba predpokladov na dosiahnutie vyššej telesnej
- zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií;

Kompetencie preberaného učiva zahŕňajú individuálne, medzilidské aspekty a pokrývajú formy správania, ktoré jednotlivec využíva na efektívnu a konštruktívnu účasť na spoločenskom živote v prípadoch riešenia konfliktov.

Základné zručnosti v rámci tejto kompetencie zahŕňajú schopnosť účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka. Tieto spoločenské a občianske kompetencie by mali ovplyvniť schopnosť žiakov zvládať stres a frustráciu, komunikáciu s inými ľuďmi a solidaritu pri riešení problémov širšej komunity ľudí.

Možno predpokladať, že rozvíjaním týchto vlastností sa utvárajú požadované schopnosti potrebné pre občana v oblasti ochrany života a zdravia (OŽZ) a to nielen v aktuálnom čase počas vzdelávania v škole, ale aj v úlohe perspektívnej v dospelosti v rôznych zamestnaniach.

Absolvovaním učiva získavajú žiaci nevyhnutné vedomosti, zručnosti a návyky potrebné na prežitie pri vzniku mimoriadnej udalosti a v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie. Učivo obsahuje opatrenia a popis činností pri záchrane života, zdravia a majetku obyvateľov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí. Svojou humánnou podstatou má pre žiakov mimoriadny význam. Sebaochrana a vzájomná pomoc vychádza z práva každého občana byť včas varovaný pred hroziacim nebezpečenstvom varovnými signálmi, zabezpečený individuálnymi ochrannými prostriedkami, evakuáciou a ukrytím. Mimoriadna udalosť môže vzniknúť v rôznych častiach štátu kedykoľvek. Občania nemôžu očakávať okamžité poskytnutie pomoci. Z toho dôvodu musia byť schopní v rámci svojich možností chrániť svoje zdravie a poskytnúť pomoc iným osobám.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je aj poznávanie prírodného prostredia. Prioritne je

učivo obsahom orientované na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami.

Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmu voči občanom nášho štátu.

V obsahu učiva je viac tém, ktoré sa odvíjajú zo základov takých oblastí, ktoré môžu prispieť k rozvoju vedomostí, zručností a návykov pre ochranu človeka a spoločnosti.

Pre dosiahnutie cieľov využíva OŽZ daný tematický obsah, vhodné organizačné formy, metódy a prostriedky prispôbené daným podmienkam. Opakovanie určitých zhodných prvkov a príbuznosti tém treba chápať z hľadiska cieľov v ročníku (vidieť, poznať, ovládať, získať poznatok a zručnosť).

Na záver deväť ročného štúdia na základnej škole by mali žiaci teoreticky a prakticky ovládať vybrané úlohy:

- z tematiky riešenia mimoriadnych situácií – civilná ochrana;
- zo zdravotnej prípravy vedieť poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- vedieť zvládnuť základné činnosti pri pohybe a pobyte v prírode ;
- vzhľadom na vek a pohlavie optimálne zvyšovať psychickú, fyzickú pripravenosť a odolnosť pre prípad vzniku predpokladaných mimoriadnych situácií.

Obsah a realizácia učiva

Odbornú zložku učiva napĺňajú tematické celky s uvedeným obsahom :

riešenie mimoriadnych situácií- civilná ochrana

zdravotná príprava

pohyb a pobyt v prírode

Na realizáciu učiva OŽZ sa využívajú viaceré organizačné formy :

Účelové cvičenia (ÚC) v 5.-9. ročníku realizujeme v prírode 2 krát v roku po 5 hodín s pravidla

na jeseň a jar. Pred realizáciou ÚC vykonáme deň prípravy z teoretickej časti učiva v rozsahu 3-5 hodín podľa náročnosti obsahu a organizácii plánovaného ÚC.

Učivo turistiky realizované v rámci telesnej výchovy formou cvičení v prírode nezamieňame s ÚC.

Účelové cvičenia možno vykonať po ročníkoch - triedach. Na komplexnejšie zabezpečenie uplatňovania učiva je možné využívať ďalšie vzdelávacie a organizačné činnosti školy : vhodné témy z obsahu niektorých vyučovacích predmetov – medzi predmetové vzťahy, úlohy objektivej ochrany školy, rešpektovanie vnútorného poriadku školy, požiarne a poplachové smernice, zabezpečenie úrazovej zábrany a predlekárskej prvej pomoci, cvičenia v prírode v rámci TV, príprava učiteľov na proces v ÚC.

Špeciálne školy si upravujú obsah jednotlivých tém, a metodické postupy vo výučbe OŽZ podľa schopností žiakov a priestorových podmienok.

Obsah učiva pre nižšie sekundárne vzdelávanie

V tejto časti je uvedený obsah učiva pre teoreticko – praktickú prípravu a účelové cvičenia v jednotlivých ročníkoch druhého stupňa základných škôl. Postup vyučovania zvolia

vyučujúci podľa možností školy a vyspelosti žiakov s využitím metodických odporúčaní metodických oddelení. Osobitnú pozornosť treba venovať výstupným vedomostiam a zručnostiam žiakov deviateho ročníka.

Obsahové zameranie v piatom ročníku

- a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana
varovné signály CO – činnosť na varovný signál „Všeobecné ohrozenie“; „Ohrozenie vodou“
„Koniec ohrozenia“;
ochranná poloha ochranných prostriedkov (DM-1, CM3-/3h); ukážka prechodu priestoru kontaminovaného nebezpečnými látkami;
kolektívna ochrana, evakuácia – vyhlasovanie evakuácie, evakuačné zariadenia; spôsoby vykonávania evakuácie, evakuačná batožina;
kolektívna ochrana – ukrytie a ochrana v budovách pri mimoriadnej udalosti;
- b) Zdravotná príprava
imobilizácia horných a dolných končatín pomocou štandardných dláh;
znehybnenie poranených končatín improvizovanými prostriedkami;
uloženie postihnutého do stabilizovanej polohy – privolanie lekára;
ošetrenie a znehybnenie zlomenín dolných končatín;
spôsoby odsunu poraneného – podľa druhu a závažnosti poranenia;
- c) Pohyb pobyt v prírode
zásady orientácie v prírode podľa prírodných úkazov, kompasu, buzoly, mapy,
odhad vzdialeností do 300 m a výšky 10 m;
pochod na neznáme miesto s riešením úloh na určovanie vlastného stanovišťa podľa mapy;
správne zakladanie ohňa.

Obsahové zameranie v šiestom ročníku

- a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana
charakteristika nebezpečných látok ohrozujúcich školu a jej okolie;
vyhlásenie varovných signálov CO – činnosť v domácnostiach, činnosť žiaka a triedy po ich vyhlásení; lokalizácia a likvidácia požiaru ručnými hasiacimi prostriedkami;
vyrozumenie a privolanie požiarnikov – údaje; dekontaminácia – hygienická očista a čiastočná špeciálna očista materiálu; evakuácia z ohrozeného priestoru;
pravidlá správania sa obyvateľstva pri ohrození a pri vzniku mimoriadnej udalosti;
- b) Zdravotná príprava
zložitejšie obväzovanie obväzmi horných a dolných končatín, trupu a brucha – obväzová technika; prakové obväzy brady nosa; šatkové obväzy hlava, ruky, nohy;
náplastové obväzovanie poranení na horných a dolných končatinách;
ošetrenie poranených kĺbov a kostí horných a dolných končatín- vyvrtnutie; vykĺbenie, zlomeniny;
- c) Pohyb a pobyt v prírode
mierky máp a náčrtov, meranie vzdialeností na mape a v teréne; pomer výšky a šírky s nárastom vzdialenosti; zhotovenie jednoduchej pomôcky na odhad výšky a šírky;
zemepisný azimut; určenie vlastného stanovišťa podľa mapy;
určenie svetových strán podľa núdzových orientačných prostriedkov;
prenášanie azimutu z mapy do terénu a z terénu do mapy; preventívna ochrana pred bleskom.

Obsahové zameranie v siedmom ročníku

- a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana
činnosť na varovné signály CO,

ukladanie a skladovanie ochrannej masky (DM-1, CM-3-3/h);
kolektívna ochrana, evakuácia obyvateľstva, obsah evakuačnej batožiny;
ochranné stavby, pravidlá správania sa v úkrytoch, činnosť po opustení úkrytov;
dezinfekcia, dezinfekcia, deratizácia, dekontaminácia;
postup pri vzniku požiaru v osobnom automobile;
zbrane hromadného ničenia - ničivé účinky, škodlivé pôsobenie na organizmus a ochrana pred nimi; ochrana potravín a vody pred škodlivinami a zamorením;

b) Zdravotná príprava

poskytnutie prvej pomoci s pomocou lekárničky v osobnom automobile;
prvá pomoc pri otrave plynom, chemikáliami;
prvá pomoc pri šoku, protišokové opatrenia;
vytiahnutie poraneného z rokliny;
znehybnenie pri poranení panvy, krčnej chrbtice, hrudníka;
ošetrenie a znehybnenie otvorenej zlomeniny;
umelé dýchanie z pľúc do pľúc (ústami, nosom), masáž srdca;
zastavenie tepnového, žilového a vlásoknicového krvácania;

c) Pohyb a pobyt v prírode

príprava pochodu, zhotovenie harmonogramu a náčrtu pochodu výber a úprava plochy pre stanovanie, stavenie turistického stanu;
meranie rýchlosti, šírky a hĺbky vodného toku;
prekonávanie vodnej prekážky;
správanie sa pri prietrži mračien a privaloch vody;
značenie mostov a prechodov cez vodné toky;

Obsahové zameranie v ôsmom ročníku

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

jadrové zbrane a ich ničivé účinky;
ochrana pred svetelným žiarením;
ochrana pred tlakovou vlnou (tlakovým nárazom);
ochrana pred prenikavou radiáciou a rádioaktívnou kontamináciou;
hygienická očista a čiastočná špeciálna očista materiálu;
lokalizácia a likvidácia požiaru s jedovatými splodinami horenia;
nebezpečné látky v okolí školy – zásady ochrany pri ich úniku, evakuácia z ohrozeného územia;
kolektívna ochrana – druhy úkrytov, pravidlá správania sa v úkrytoch;
odstraňovanie nebezpečných látok z povrchu terénu, budov a materiálu;

b) Zdravotná príprava

hromadné nešťastia, triedenie chorých a ranených;
postup pri poskytovaní prvej pomoci v mieste hromadného nešťastia;
praktické riešenie prvej pomoci topiacej sa osobe;
technická a zdravotná pomoc pri poranení elektrickým prúdom;
prvá pomoc pri popáleninách;
poskytnutie zdravotníckej pomoci pri strate vedomia;

poskytnutie prvej pomoci pri úpaloch;
sterilizácia prostriedkov;

nebezpečenstvo pohlavných chorôb, zásady prevencie;
alkoholizmus, drogy, toxikománia – škodlivé účinky, prevencia;

c) Pohyb a pobyt v prírode
pochod podľa pripravených azimutov, tabuľka pochodu;
vybavenie zdravotníckym materiálom pri individuálnej turistike(pešo, bicyklom);
značkovanie turistických ciest a chodníkov;
príprava jednoduchej teplej stravy s použitím ohňa, zásady bezpečnosti;
odstraňovanie devastačných následkov spôsobených ľuďmi v prírode;

Obsahové zameranie v deviatom ročníku

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana
úlohy CO vyplývajúce zo Ženevských dohovorov a dodatkových protokolov;
civilná ochrana v Slovenskej republike, jej miesto úlohy a poslanie;
analýza územia obce, mesta, okresu;
organizovanie jednotiek civilnej ochrany – štáby a odborné jednotky;
varovné signály CO – činnosť po ich vyhlásení;
činnosť pri záchrane ľudí zo závalov a poškodených krytov;
jódová profilaxia (v okolí AE);

b) Zdravotná príprava
preverenie vedomostí a prehĺbenie návykov a zručností z poskytovania prvej pomoci pri rôznych poraneniach, zlomeninách, obväzovanie, znehybnovanie častí tela;
darcovstvo krvi a transplantácie orgánov ľudského tela;
správanie sa pri náleze zraneného mimo obývaného priestoru;
prevencia proti kliešťovej encefalitíde;
Pohyb a pobyt v prírode
základný turistický výstroj;
absolvovanie trasy primeranej veku;
povinnosti turistov pri ochrane životného prostredia;

Výstupné vzdelávacie štandardy s exemplifikačnými úlohami povinného učiva ochrany života a zdravia pre nižšie sekundárne vzdelávanie základných škôl

Riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana

Obsahový štandard:

Činnosť po varovaní varovnými signálmi. Používanie prostriedkov individuálnej ochrany.
Základné zručnosti pri použití ochrannej masky. Kompletizovanie ochrannej masky, pochodová, pohotovostná a ochranná poloha.

Čiastočná hygienická očista osôb a čiastočná dezaktivácia potravín, vody a materiálu.
Ochrana pred účinkami zbraní hromadného ničenia.

Prevencia proti požiarom a činnosť po vzniku požiaru.

Výkonový štandard:

1. Varovné signály a činnosť po ich vyhlásení.

Poznať varovné signály a základné činnosti po ich vyhlásení.

Popíš, ako sa vyhlasuje varovný signál „Všeobecné ohrozenie“, „Ohrozenie vodou“, „Koniec ohrozenia“.

Uved', aká je činnosť po vyhlásení varovného signálu „Všeobecné ohrozenie“.

Priprav si ochrannú masku do predpísanej polohy po varovaní signálom „Všeobecné ohrozenie“.

Čo zabezpečíš v byte pred odchodom do úkrytu?

Uved', kde najbližšie sa nachádza úkryt a povedz, aký čas potrebuješ na presun do úkrytu.

2. Prostriedky individuálnej ochrany.

Poznať prostriedky individuálnej ochrany a vedieť ich správne používať.

Popíš z akých hlavných častí sa skladá ochranná maska CM 3-/3h

Aké prostriedky individuálnej ochrany jednotlivca poznáš ?

Popíš funkciu ochrannej masky.

Uved', aké polohy ochrannej masky poznáš a čo je pohotovostná poloha.

Vymenuj improvizované prostriedky ochrany dýchacích ciest, končatín a tela.

Nasaď si ochrannú masku správnym spôsobom v časovom limite do ochrannej polohy.

Prečo je potrebné dezinfikovať ochrannú masku po použití .

Povedz, čo znamená skratka PIO.

3. Kolektívna ochrana pred účinkami následkov pri mimoriadnej udalosti.

Získať vedomosti a zručnosti v oblasti kolektívnej ochrany.

Čo rozumieš pod pojmom kolektívna ochrana osôb ?

Popíš čo je evakuácia a ako sa uskutočňuje.

Uved', aké spôsoby evakuácie poznáš a aké sú povinnosti občanov.

Charakterizuj jednotlivé typy úkrytov.

Uved', čo má obsahovať evakuačná batožina a aká je povolená hmotnosť pre tvoj vek.

Povedz základné zásady správania sa v úkrytoch.

4. Zbrane hromadného ničenia a ich ničivé účinky.

Vedieť rozdeliť zbrane hromadného ničenia a poznať ich ničivé účinky.

Vymenuj tri druhy zbraní hromadného ničenia.

Povedz aké ničivé účinky jadrových zbraní poznáš.

Povedz účinky otravných látok a biologických zbraní.

Čo je prenikavá rádiácia, rádioaktívne zamorenie, svetelné žiarenie, tlaková vlna a ako sa proti nim chránime.

Použi individuálnu ochranu pri zamorení ovzdušia otravnou látkou a určí cestu úniku.

Vymenuj aké sú zásady ochrany a prevencia pred infekčnou chorobou.

5. Hygienická očista a ochrana potravín a vody.

Poznať zásady ochrany osôb, potravín, vody a materiálu.

Povedz, čo rozumieme pod pojmom kontaminácia.

Uved', čo znamenajú pojmy dezinfekcia, dezinfekcia, deratizácia a dekontaminácia.

Vykonaj hygienickú očistu tváre, dýchacích ciest, očí, rúk a vrchného oblečenia po prechode prašného územia na účelovom cvičení správnym postupom.

Popíš, akým spôsobom sa vykoná úplná hygienická očista a špeciálna očista materiálu po zamorení rádioaktívnym prachom a otravnými látkami.

Popíš, ako chránime vodné zdroje proti zamoreniu.

Príprav na účelové cvičenie svoje potraviny a vodu do dostupných bezpečných obalov proti kontaminácii.

6. Ochrana proti požiarom.

Poznať preventívne opatrenia proti požiarom a zásady hasenia vzniknutého začínajúceho požiaru.

Vymenuj jednoduché hasiace prostriedky a aké horľaviny nimi hasíme.

Vymenuj, aké ručné hasiace prístroje a aké horľaviny ktorým hasíme poznáš.

Povedz, akým ručným hasiacim prístrojom nesmieme hasiť horiace elektrické zariadenie pod prúdom.

Povedz, aké horľaviny sa nesmú nachádzať v blízkosti vykurovacích telies.

Vymenuj, aké tekuté horľaviny poznáš a akými prostriedkami ich hasíme.

Povedz, aké sú zásady manipulácie s otvoreným ohňom.

Uved', aké základné protipožiarne opatrenia poznáš, ktoré dodržiavate vo vašej domácnosti.

Povedz, aké protipožiarne opatrenia musíme dodržiavať pri táborení.

Povedz, čo prikazujú požiarne poplachové smernice vo vašej škole.

Uved', ako privoláš hasičov k vzniknutému požiaru a ako sa vyhlasuje varovný signál „Požiarne poplach“.

Zdravotná príprava

Obsahový štandard:

Všeobecné zásady prvej pomoci. Prvá pomoc pri stavoch ohrozujúcich život – krvácanie, zastavenie dýchania, strata vedomia a šok. Základné ošetrenie a znehybnenie končatín štandardnými a improvizovanými prostriedkami pri zlomeninách, vyvrtnutiach a vykĺbeninách.

Zásady pri poranení panvy, krčnej chrbtice. Obväzová technika a odsun raneného. Postup pri poskytovaní prvej pomoci pri hromadnom nešťastí, poranení elektrickým prúdom, popáleninách, úpaloch, podchladení a otravách.

Výkonový štandard:

1. Všeobecné zásady pri poskytovaní prvej pomoci

Poznať základné zásady prístupu k zranenému, technickú a zdravotnícku prvú pomoc.

Vymenuj tie činnosti, ktoré patria do technickej a zdravotníckej prvej pomoci.

Vymenuj dôležité životné funkcie.

Popíš, ako zistíš, či postihnutý dýcha, je pri vedomí a či je krvný obeh funkčný.

Uved' technickú činnosť záchrancu pri poranení elektrickým prúdom a otrave v zadymenom priestore.

Vymenuj jednotlivé zásady protišokových opatrení.

Povedz, ktorým zraneným poskytneš pomoc najskôr pri väčšom počte zranených osôb.

Aký je postup privolania odbornej zdravotníckej pomoci k zranenému?

2. Prvá pomoc pri stavoch ohrozujúcich život.

Poznať druhy krvácania, spôsoby zastavenia a obnovenie krvného obehu.

Porovnaj vonkajšie a vnútorné krvácanie.

Popíš rozdiel medzi žilovým, tepnovým a vlásočnicovým krvácaním.

Vymenuj tlakové body a uved' ich význam pri zastavení krvácania.

Popíš, ako budeš postupovať pri príznakoch vnútorného krvácania.

Vymenuj spôsoby zastavenia krvácania z poranenej tepny.

Poskytni prvú pomoc zastavenia tepnového krvácania pomocou tlakového obväzu pri poranení ramennej tepny.

Povedz, prečo nesmieme podávať tekutiny pri vnútornom krvácaní.

Popíš, ako ošetriš krvácajúcu povrchovú reznú ranu.

Uved', kedy uskutočňujeme masáž srdca a popíš, akým spôsobom sa vykonáva.

Vedieť poskytnúť prvú pomoc pri zastavení dýchania.

Povedz, podľa akých príznakov zistíme, že postihnutý nedýcha.

Uved' možné príčiny zastavenia dýchania.

Popíš, akým spôsobom uvoľníme dýchacie cesty.

Vykonajte vo dvojici správne umelé dýchanie z úst do úst a nepriamu masáž srdca na modeli (Resusci Anne). Ak nemáš model, popíš presný postup.

Uved' počet stlačení hrudníka na jeden vdych postihnutému so zastaveným dýchaním a krvným obehom.

vykonaj na figurantovi správne uloženie do stabilizovanej polohy.

Vedieť zvládnuť situáciu a poskytnúť prvú pomoc postihnutému so stratou vedomia, podchladením, otravách a popáleninách.

Uved', ktoré životné funkcie kontrolujeme u postihnutého so stratou vedomia.

Povedz, čo nám signalizujú modré pery u postihnutého so stratou vedomia.

Popíš, ak postihnutý dýcha, do akej polohy ho uložíme.

Povedz, aké sú možné príčiny straty vedomia.

Uved', ako zabezpečíme odbornú pomoc a prevoz do nemocnice.

Popíš prvú pomoc pri podchladení.

Povedz, čo spôsobuje otravy, ktoré sú najčastejšie druhy a ako poskytneme prvú pomoc.

Charakterizuj stupne popálenia a popíš prvú pomoc pri obarení.

Popíš príznaky podchladenia a prehriatia, prevenciu a prvú pomoc pri omrzlinách a úpale.

Vedieť poskytnúť prvú pomoc pri zlomeninách a iných poškodeniach končatín a chrbtice.

Zvládnuť základnú obväzovú techniku a poznať princípy transportu.

Vymenuj štandardné a improvizované prostriedky na znehybnenie končatín.

Znehybni zatvorenú zlomeninu predlaktia na figurantovi veľkým závesom pomocou trojrohej šatky.

Popíš, ako ošetríme otvorenú zlomeninu predkolenia.

Znehybni štandardnými prostriedkami zatvorenú zlomeninu predkolenia.

Popíš Kramerovu a nafukovaciu dlahu, uved' spôsob použitia.

Povedz, do akých polôh uložíme postihnutého s poranením brucha a hrudníka.

Ulož spolužiaka do protišokovej polohy.

Vedieť zvládnuť základnú obväzovú techniku a poznať princípy transportu.

Uved' rozdelenie obväzov podľa účelu.

Zaraď krycie, tlakové, odsávacie, nepriedušné, upokojujúce a spevňujúce obväzy k jednotlivým poraneniam.

Popíš a ukáž tri spôsoby použitia trojrohej šatky.

Použi prakový obväz na ošetrovanie nosa a brady.

Urči na obrázku, ktorý je kruhový, špirálový, osmičkový a klasový obväz.

Ošetri a obviaž simulované poranenie prstu ruky.

Povedz, pri akom zranení použijeme nepriedušný obväz.

Uved', aká je zásada pri podozrení z poranenia chrbtice a krčných stavcov.

Uved' aké spôsoby odsunu raneného vzhľadom na charakter zranenia poznáš .

Zhotovte vo dvojici improvizované nosidlá na účelovom cvičení.
Povedz, aké zásady platia pri transporte zranených na nosidlách.

Pohyb a pobyt v prírode

Obsahový štandard:

Určovanie svetových strán pomocou prírodných úkazov , buzoly a určovanie azimutov.
Orientácia mapy, čítanie z mapy a topografické značky. Určenie vlastného stanovišťa, odhad vzdialeností, určenie výškového rozdielu a krokovanie. Mierka mapy a zhotovenie situačného a topografického náčrtu. Zhotovenie schematického náčrtu a pochod podľa azimutov.
Turistické značky a chodníky.
Výber miesta pre stanovanie, príprava ohniska a jednoduchej stravy.
Preventívna ochrana proti blesku a prívalu vody. Poznávanie krajiny, pamiatok.

Výkonový štandard:

1. Pohyb v prírode pomocou mapy a buzoly.

Zvládnuť pohyb a orientáciu v prírode pomocou mapy a buzoly.

Urči svetové strany podľa slnka a hodínok a spresni ich pomocou buzoly.

Zorientuj mapu a urči vlastné stanovište.

Uved', aké topografické značky sa nachádzajú v blízkosti tvojho stanovišťa na mape.

Urči z mapy nadmorskú výšku tvojho stanovišťa.

Urči vzdialenosť do nasledujúceho bodu pochodu podľa mierky mapy.

Povedz, aká je dĺžka tvojho kroku a koľko tvojich krokov predstavuje 100 m.

Zhotov situačný a topografický náčrt pochodu.

Zhotov schematický náčrt a pochoduj podľa zvolených azimutov s využitím turistických značiek a chodníkov.

Pobyt v prírode a jej ochrana.

Poznať prírodu, zásady pobytu v nej a vedieť ju chrániť.

Popíš najvhodnejšie miesto na postavenie stanu.

Uved', aké sú zásady pre zhotovenie a uhasenie ohniska.

Povedz, aké sú zásady pri odchode z miesta táborenia.

Povedz, prečo nesmieme počas búrky stáť pod osamelým stromom alebo na voľnej ploche v prírode.

Povedz, z akého dôvodu musíme zmeniť miesto táborenia pri rieke počas výdatného trvalého dažďa.

Proces

Učivo „Ochrana života a zdravia“ má niekoľko špecifik a odlišností od ostatných vyučovacích

predmetov v základnej škole. Základným znakom učiva OŽZ je, že hoci nemá vyučovací predmet, je učivo pre žiakov prvej a druhej zdravotnej skupiny povinné a výsledky sa neklasifikujú. Poslanie učiva je zamerané prípravou žiakov v koedukovanej forme na správne činnosti a konania v prípade vzniku nebezpečnej mimoriadnej situácie. Žiaci si v priebehu výchovného a vzdelávacieho procesu osvojujú potrebné vedomosti, zručnosti, návyky a schopnosti.

Zvláštnosťou učiva OŽZ je viac tematický obsah navzájom nie podobný. Pre osvojovanie

vedomostí a zručností sa využívajú účelové cvičenia, prípadne niektoré vhodné poznatky z iných oblastí vzdelávania.

Používané metódy rešpektujú bežné didaktické postupy, žiada sa však uplatňovať menej verbálne a viac názorné metódy, cvičenia a kontroly.

Dôležitú funkciu plnia aktivizujúce a motivačné hodnotenia, samostatné alebo skupinové činnosti. Žiaci majú v priebehu osvojovania učiva získať poznatky o potrebnosti a nenahraditeľnosti učiva pri vzniku a priebehu mimoriadnej situácie .

Odporúčame spracovať a skoordinať učivo vybraných vyučovacích predmetov k jeho využitiu v medzipredmetových vzťahoch v prospech učiva OŽZ. Prvky učiva sú zapracované do učebných osnov povinných predmetov (telesná výchova, prírodoveda, pracovné a technické vyučovanie, biológia, zemepis, fyzika, chémia) a sú ich neoddeliteľnou súčasťou.

Rozdielnosť v procese vyučovania učiva OŽZ je, že sa realizuje prevažne mimo učebni so špecifickým materiálom a učebnými pomôckami. Dávame na zváženie zaradenie niektorých tém do ÚC vzhľadom na :

- priestorové podmienky školy,
- blízkosť vhodného terénu,
- dostupnosť materiálu a pomôcok na precvičovanie,
- náročnosť, alebo neprimeranosť požiadaviek a úloh na žiakov vzhľadom na pohlavie a vek, odbornú pripravenosť pedagogických pracovníkov.

Na procese realizácie učiva sa okrem tém vo vybraných povinných predmetoch a účelových cvičení podieľajú aj :

- školský režim (disciplinovanosť a kolektivismus),
  - civilná ochrana a objektová ochrana,
  - záujmová činnosť (príprava mladých zdravotníkov, požiarnikov, záchranárov CO, športových strelcov a pod.),
- spolupráca so špecifickými organizáciami a združeniami ako Armáda SR, Slovenský skauting, Sokol, Orol, SČK, Slovenský zväz ochrancov prírody, Združenie technických a športových činností SR.

Nakoľko sa učivo nerealizuje v samostatnom predmete, je potrebné, aby riaditeľ školy zabezpečením a usmernením učiva poveril zodpovedného učiteľa. Osobitnú pozornosť je treba venovať príprave a rozširovaniu materiálového zabezpečenia výučby , ktoré vzhľadom na prevažujúci praktický charakter výučby bezprostredne ovplyvňuje kvalitu plnenia cieľov.

Poverení organizátori zodpovedajú za účelné sklbenie organizačnej a metodologickej stránky tejto náročnej formy vyučovania. Odporúča sa vypracovať námetovú situáciu a túto spojiť so súťažami tried po ročníkoch. Vzhľadom na priestorové a materiálne ťažkosti je vhodné v jeden deň organizovať cvičenie maximálne s tromi triedami.

Osobitnú pozornosť je potrebné venovať získaniu požadovaných „výstupných“ vedomostí, zručností a návykov žiakov deviateho ročníka. Preto je účelné organizovať cvičenia s týmito triedami osobitne s čo najväčším počtom starostlivo pripravených a materiálovo zabezpečených stanovišť.

V rozsahu učiva pre 9. ročník základnej školy treba zvýrazniť skutočnosť, že časť žiakov sa

zapojí do rôznych výrobných a nevýrobných činností bez ďalšieho vzdelávania. Preto ich vedomosti zručnosti a návyky z ochrany života a zdravia treba posudzovať aj z toho hľadiska.

Bezpečnostné opatrenia pri účelovom cvičení na školách

Za organizáciu ochrany a bezpečnosti pri uskutočňovaní účelového cvičenia zodpovedá vedúci účelového cvičenia, ktorý je povinný :

- organizovať označenie priestoru ÚC a poriadkovú službu v nebezpečných miestach, označenie a ohraňovanie nebezpečných priechodov a miest,
- označiť miesta imitácie a zaistiť bezpečnosť pri označení jednotlivých situácií, udržiavať poriadok pri činnosti cvičiacich značkárov,
- spracovať pokyny pre bezpečnostné opatrenia pri cvičení v závislosti od miestnych podmienok, aby sa nimi oboznámili všetci účastníci účelového cvičenia,
- kontrolovať osobne a prostredníctvom svojich zástupcov a pomocníkov dodržiavanie bezpečnostných opatrení počas účelového cvičenia.

Za dodržiavanie bezpečnostných opatrení počas účelového cvičenia sú zodpovední vedúci na jednotlivých pracoviskách, ktorí sú povinní oboznámiť žiakov so stanovenými bezpečnostnými opatreniami, oboznámiť cvičiacich s nebezpečnými miestami a označiť ich, kontrolovať dodržiavanie bezpečnostných opatrení, najmä počas imitácie a praktickej činnosti.

Počas účelového cvičenia je zakázané :

- prevážať imitačné prostriedky spoločne s osobami,
- používať nesprávnu či poškodenú techniku a dopravné prostriedky,
- pohybovať sa a zdržiavať sa v miestach presunov a činnosti techniky,
- používať rádiové stanice bližšie ako 100 m od vedenia vysokého napätia, pracovať s nimi bez uzemnenia,
- používať nesprávne a poškodené imitačné prostriedky, používať ich improvizáciu, rozmiestňovať značkárov v miestach nebezpečnej imitácie,
- používať zápalné a dymové prostriedky bližšie ako 50 m od osôb a ľahko zápalných látok (materiálov). Dymové prostriedky nepoužívať menej ako 200 m od obydľia a komunikácií, uskutočňovať cvičné výbuchy v obytných miestach a na vodných plochách,
- zbierať nepoužitú – nevybuchnutú imitačnú techniku a demontovať ich,

vykonávať činnosť v zadymených priestoroch bez ochranných pomôcok a zaistenia inou osobou,

- dotýkať sa vodičov elektrickej energie a vodivých kovových predmetov bez preverenia ich odpojenia od elektrickej energie,

- pohybovať sa v nebezpečných miestach,

vykonávať zemné práce bez súhlasu príslušných územných správnych orgánov,

- rozkladať oheň v lesných porastoch a na miestach s možnosťou vzniku požiaru, piť vodu z nepreverených vodných zdrojov.

Na zaistenie bezpečnosti sa musia dodržiavať tieto špecifické opatrenia:

- dodržiavať stanovené bezpečnostné opatrenia pre činnosť v príslušnom objekte (mieste), pri činnosti v rámci účelového cvičenia zabezpečiť jednotlivé miesta proti poškodeniu,
- zabrániť prípadnému narušeniu inžinierskych sietí a technologických zariadení výrobného procesu,
- uskutočniť prieskum predpokladaných miest účelového cvičenia,

priestory činnosti označiť stanovenými značkami (tabuľkami),
- nedovoliť prekročenie noriem pobytu a práce v ochranných maskách a iných ochranných prostriedkoch.

III. Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy vydaného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakom a rodičom spätnú väzbu o tom, na akej úrovni žiak zvládol učivo, o jeho nadaní a nedostatkoch.

Žiaci sú hodnotení podľa klasifikačného poriadku vydaného MŠ SR. Toto hodnotenie predstavuje sumatívne výsledky.

V primárnom vzdelávaní sú všetky predmety hodnotené známku okrem výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy, telesnej a športovej výchovy a pracovného vyučovania. Anglický jazyk sa v 1. a 2. ročníku hodnotí slovné.

V nižšom sekundárnom sme zaviedli bodový systém na hodnotenie a klasifikáciu žiakov vo všetkých predmetoch, okrem telesnej a športovej výchovy, výtvarnej a hudobnej výchovy.

Etická a náboženská výchova v primárnom a nižšom strednom vzdelávaní sú hodnotené – absolvoval/a.

Na každej vyučovacej hodine vytvára učiteľ podmienky pre rozvoj hodnotiacich a sebahodnotiacich zručností žiakov.

Odlíšujeme hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.

Do systému kontroly zaraďme normatívne hodnotenie pomocou hodnotiaceho portfólia.

Primárne vzdelávanie

Povinné práce

Čitateľské zručnosti a návyky

Matematické zručnosti, písomné práce žiakov

Práca v skupine

Zapojenie sa do súťaží

Didaktické testy

Plagát

Tvorba projektov a prezentácií

Nižšie sekundárne vzdelávanie

Povinné práce

Úroveň samostatného myslenia v matematike

Schopnosť aplikovať samostatné myslenie

Testovanie, ktoré bude zahŕňať písomné overenie vedomostí

Žiakova originalita a tvorivosť v písomnej práci

Testy pohybovej výkonnosti

Technické zručnosti

Didaktické testy

Čitateľský denník

Technický výkres

Tvorba projektov a prezentácií
Referáty
Atlas fotografií rastlín
Plagát
Protokol z laboratórneho cvičenia

Prospech z vyučovacích predmetov v primárnom vzdelávaní – VYV, HUV, PRV a TŠV sa na vysvedčení bude hodnotiť známku.

2. Vnútroškolský systém hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov vychádza z Plánu vnútroškolskej kontroly.

Forma kontroly:

- hospitácie – tematické, orientačné, všeobecné, následné,
- riadené rozhovory,
- priame a nepriame pozorovanie.

Hodnotenie zamestnancov sa opiera o bodové hodnotenie na základe výsledkov práce učiteľa a zohľadňuje:

- tvorbu učebných pomôcok,
- tvorba školského vzdelávacieho programu,
- mimoškolskú a mimotriednu činnosť učiteľa,
- účasť na ďalšom vzdelávaní a využitie nadobudnutých vedomostí v praxi,
- úspešnosť žiakov v reprezentácii školy,
- práca učiteľov so začlenenými žiakmi, individuálny prístup k žiakom,
- zavádzanie inovatívnych metód do vyučovacieho procesu,
- odbornú-metodickú prácu učiteľa,
- spracovanie a realizácia projektov,
- plnenie zvýšených pracovných nárokov,
- dosiahnuté výsledky v interakcii učiteľ – žiak – rodič,
- záujem o osobnostný rast učiteľa,
- vedenie kroniky,
- prípravu testov,
- uvádzanie začínajúcich učiteľov
- organizáciu ŠvP, LvK a exkurzií,
- tvorbu webovej stránky,
- pedagogickú tvorivosť,
- prípravu kultúrnych programov,
- vedenie knižnice,
- vedenie skladu učebníc,
- spoluprácu s materskými školami,
- spoluprácu so strednými školami,
- koordináciu školského časopisu,
- riešenie výchovných problémov v triede,
- výzdobu školy,
- humánny prístup k žiakom.

Jedenkrát ročne vedie riaditeľka školy alebo zástupkyňa riaditeľky školy so zamestnancami osobný pohovor. Na pohovore sa hodnotia odborné schopnosti učiteľa a jeho predpoklady na plnenie nových úloh. Súčasťou pohovoru je aj hodnotenie jeho interpersonálnych zručností, čiže ako vychádza s kolegami, nadriadenými, žiakmi a rodičmi. Hodnotí sa jeho prístup k práci. Výsledkom pohovoru je celkové hodnotenie pracovníka v písomnej forme v podobe vyplneného hodnotiaceho formulára. Tieto informácie sú podkladom pre ďalšie zlepšenie vykonávaných prác, odstránenie nedostatkov a chýb. Súčasne hodnotenie pomáha pri stanovení úloh na budúce obdobie a vytvára pre ich plnenie primerané podmienky.

3. Hodnotenie školy

Ciele, ktoré si stanovila škola sú vyhodnotené každoročne v Záverečnej hodnotiacej správe.

Monitorujeme:

- priebeh vzdelávania – metódy a formy vyučovania,
- spokojnosť žiakov a rodičov,
- prostredie školy (klímu),
- výsledky vzdelávania,
- efektivitu, kvalitu, podmienky vyučovania,
- významné aktivity školy,
- vytváranie pozitívnych podmienok na vzdelávanie,
- priebeh vzdelávania, vyučovací proces, pedagogické stratégie,
- úroveň podpory začlenených žiakov,
- dosiahnuté výchovno-vzdelávacie výsledky,
- riadiacu činnosť v škole.

Kritériom pre nás je:

- kvalita výsledkov, spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov,
- uplatnenie absolventov na stredných školách,
- záujem rodičov o vzdelávanie sa na našej škole.

Nástroje, ktoré používame sú:

- dotazníky pre žiakov a učiteľov,
- dotazníky pre rodičov,
- hospitačná činnosť
- pozorovanie,
- rozhovor,
- SWOT analýza.

Našou snahou je získať spätnú väzbu na kvalitu školy.

3. Kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Legislatívne východiská

Podľa § 153 zákona č. 311/2001 Z. z. (Zákonníka práce) v znení neskorších predpisov sa zamestnávateľ stará o prehlbovanie kvalifikácie zamestnancov alebo o jej zvyšovanie. Zodpovednosť vedúceho pedagogického zamestnanca – riaditeľa za ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov vyplýva aj z § 5 ods. 2 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a je v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

Všetky ciele a nové pojmy sú v súlade so zákonom o pedagogických zamestnancoch a s vyhláškou o kontinuálnom vzdelávaní.

Ciele

Hlavný cieľ

Kontinuálne vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania zabezpečuje u pedagogických a odborných zamestnancov sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie potrebné na výkon pedagogickej praxe a na výkon odbornej činnosti so zreteľom na premenu tradičnej školy na modernú. Schopnosť inovovať obsah a metódy výučby, skvalitniť výstupy výchovno-vzdelávacieho procesu, byť pripravený reagovať na potreby trhu práce a zmeny vo svojej vzdelávacej politike je súčasťou práce vedúceho pedagogického zamestnanca.

Ďalšie čiastkové ciele vychádzajú z druhov kontinuálneho vzdelávania a z priznávania kreditov.

1. **Adaptačné vzdelávanie** umožňuje získať profesijné kompetencie potrebné na výkon činností samostatného pedagogického zamestnanca alebo samostatného odborného zamestnanca, ktoré nezíska absolvovaním študijného programu alebo vzdelávacieho programu v požadovanom študijnom odbore poskytujúcom žiadaný stupeň vzdelania. Je určené pre začínajúcich pedagogických a odborných zamestnancov školy alebo školského zariadenia. Za tento typ vzdelávania sa nezískavajú kredity.
2. **Aktualizačné vzdelávanie** poskytuje aktuálne poznatky a zručnosti potrebné na udržanie si profesijných kompetencií na štandardný výkon alebo na prípravu na vykonanie atestácie. Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity.
3. **Inovačné vzdelávanie** umožňuje pedagogickým zamestnancom zdokonaľiť si profesijné kompetencie potrebné na štandardný výkon pedagogickej činnosti alebo na štandardný výkon odbornej činnosti. Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity, okrem funkčného inovačného vzdelávania, za ktoré sa kredity nezískavajú.
4. **Špecializačné vzdelávanie** zabezpečuje získať profesijné kompetencie potrebné na výkon špecializovaných činností.
Pedagogickým zamestnancom – špecialistom je triedny učiteľ, výchovný poradca, kariérový poradca, uvádzajúci pedagogický zamestnanec, vedúci predmetovej komisie, vedúci metodického združenia alebo vedúci študijného odboru, koordinátor informatizácie, iný zamestnanec vykonávajúci špecializované činnosti určené riaditeľom, napríklad poradca pre vzdelávanie prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, špecialista na výchovu a vzdelávanie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, cvičný pedagogický zamestnanec, koordinátor prevencie. Odborným zamestnancom – špecialistom je uvádzajúci odborný zamestnanec, supervízor, iný zamestnanec vykonávajúci špecializované činnosti určené riaditeľom napríklad koordinátor prevencie, výchovný poradca, kariérový poradca. Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity.

5. Funkčné vzdelávanie umožňuje získať profesijné kompetencie potrebné na výkon riadiacich činností vedúcich pedagogických a odborných zamestnancov.

Vedúcim pedagogickým zamestnancom alebo vedúcim odborným zamestnancom je riaditeľ, zástupca riaditeľa, vedúci vychovávateľ, ďalší pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec ustanovený podľa osobitného predpisu. Za tento typ vzdelávania sa nezískavajú kredity.

6. Kvalifikačné vzdelávanie umožňuje získať profesijné kompetencie požadované na doplnenie kvalifikačných predpokladov alebo splnenie kvalifikačného predpokladu na vyučovanie ďalšieho aprobačného predmetu. Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity.

Ak škola alebo školské zariadenie má pedagogických zamestnancov, ktorí získali vzdelanie absolvovaním študijného programu alebo vzdelávacieho programu v inom ako požadovanom študijnom odbore na výkon pedagogickej činnosti, potrebujú si doplniť kvalifikačný predpoklad pre príslušnú kategóriu a podkategóriu pedagogického zamestnanca získaním vzdelania v oblasti:

- a. pedagogiky, psychológie a didaktiky vyučovacích predmetov alebo didaktiky odborného výcviku, (ďalej len „pedagogická spôsobilosť“) – nezískavajú kredity,
- b. pedagogiky, psychológie a didaktiky vyučovacích predmetov alebo didaktiky odborného výcviku a špeciálnej pedagogiky, ďalej len „špeciálno-pedagogická“ spôsobilosť, ak má vykonávať pedagogickú činnosť v triede, v škole alebo v školskom zariadení s výchovno-vzdelávacím programom pre deti alebo žiakov so zdravotným znevýhodnením – nezískavajú sa kredity,
- c. ďalšieho študijného odboru alebo aprobačného predmetu – získavajú kredity.

Naša škola poskytuje priestor iniciatíve učiteľa, umožňuje mu prezentovať inovačné postupy svojej práce, ktorými sú najmä autorstvo alebo spoluautorstvo schválených alebo odporúčaných učebných pomôcok vrátane počítačových programov, učebníc, učebných textov, metodických materiálov a pracovných zošitov.

Analýza požiadaviek učiteľov na vzdelávanie

Na základe koncepčného zámeru rozvoja školy, ŠkVP a tiež požiadaviek pedagógov budeme podporovať tieto formy kontinuálneho vzdelávania:

- Adaptačné vzdelávanie absolventov VŠ
- Aktualizačné vzdelávanie, ktoré využijú pedagógovia, ktorí si chcú doplniť poznatky v oblasti moderných inovačných metód a postupov
- Inovačné vzdelávanie podporíme u pedagógov, ktorí budú skvalitňovať svoju odbornú pedagogickú prax
- Špecializačné vzdelávanie umožníme pedagógom s praxou, ktorí sa zdokonalia v oblasti na výkon špecializačných činností
- Kvalifikačné pre pedagógov, ktorí týmto získajú profesijné kompetencie potrebné na splnenie kvalifikačného predpokladu na vyučovanie ďalšieho aprobačného predmetu

Profilácia školy

Prioritou našej školy je poskytovať učiteľom celoživotné vzdelávanie.

Systém merania a kontroly

Vyhodnocujeme vzdelávacie aktivity, čo je východiskom skvalitnenia ďalšieho edukačného procesu na škole, a práve spätnou väzbou s následnou korekciou možno dosiahnuť zdokonalenie systému ďalšieho vzdelávania.

Sledujeme ako škole prospela účasť učiteľov na vzdelávaniach a aké zmeny nastali v procese výchovy a vzdelávania (napr. uplatňovanie získaných zručností, poznatkov, kvalifikácií, zmeny v profesijnom prístupe pedagóga, schopnosť konkretizovať východiská pre riešenie problému a pod.).

Realizujeme hospitácie (pozorovanie zmien v edukačnom procese účastníkov vzdelávacej aktivity).

Motivujeme učiteľov k vlastnému hodnoteniu plánu profesijného rastu (autoevalvácia).

Dotazníkovou formou zisťujeme ako uplatnili účastníci vzdelávacích podujatí získané poznatky a spôsobilosti vo svojej praxi, s časovým odstupom po ukončení vzdelávacej aktivity.

Samotný plán kontinuálneho vzdelávania vychádza z plánov metodických združení (MZ), predmetových komisií (PK) a osobného plánu profesijného rastu pedagogického a odborného zamestnanca. Pri zostavovaní a spracovaní osobných plánov profesijného rastu pedagogického a odborného zamestnanca významnú úlohu zohrávajú vedúci MZ a PK, ktorí by mali najlepšie poznať potreby na rozvoj individuálnej kariéry zamestnanca a následne by mali vedieť zosúladiť osobné plány do súboru, ktorý korešponduje s potrebami školy.

V. Učebné osnovy

Vid' prílohy

VI. Poznámky

1. **Počet skupín** počet žiakov v skupine sa určuje každý školský rok pri tvorbe organizácie príslušného školského roku, spravidla podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činnosti žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce.

a) Delenie na skupiny 2024/2025

Ročník	Predmet	Počet skupín
1.	Etická/náb. výchova	3/3
2.	Etická/náb. výchova	3/2
3.	Etická/náb. výchova	3/3
	Informatika	6
	Anglický jazyk	6

4.	Etická/náb. výchova	3/3
	Informatika	8
	Anglický jazyk	8
5.	Etická/náb. výchova	3/1
	Telesná/špor. výchova	6
	Anglický jazyk	6
	Technika	6
	Informatika	6
6.	Etická/náb. výchova	3/1
	Telesná/špor. výchova	6
	Anglický jazyk	6
	Technika	6
	Informatika	6
7.	Etická/náb. výchova	3/1
	Telesná/špor. výchova	4
	Anglický jazyk	5
	Nemecký jazyk	5
	Technika	3
	Informatika	3
8.	Etická/náb. výchova	3/1
	Telesná/špor. výchova	5
	Anglický jazyk	6
	Nemecký jazyk	5
	Technika	5
	Informatika	5
9.	Etická/náb. výchova	3/1
	Telesná/špor. výchova	4
	Anglický jazyk	5
	Nemecký jazyk	4
	Technika	4

- b) Na vyučovaní predmetov informatika triedy delíme na skupiny okrem žiakov 7.A, 7.B, 7.C a 8.A z dôvodu dostatočného počtu žiakov v triede a nedostatočného počtu vyučujúcich.
- c) Telesná výchova sa v 1. ročníku až 4. ročníku vyučuje pre chlapcov a dievčatá spoločne. Triedy od 5.ročníka sa delia, alebo spájajú na skupiny chlapcov a skupiny dievčat toho istého ročníka. V 7.ročníku dievčatá aj chlapci:7.A a 7.C., v 8. ročníku dievčatá 8.A a 8.C a v 9.ročníku dievčatá aj chlapci 9.A a 9.C.
- d) Na vyučovanie predmetu náboženská výchova sa žiaci spájajú do skupín z rôznych tried:
- žiaci 2.B a 2.C tvoria jednu skupinu,
  - žiaci 4.B a 4.C tvoria jednu skupinu,
  - žiaci 5.A, 5.B a 5.C tvoria jednu skupinu,
  - žiaci 6.A, 6.B a 6.C tvoria jednu skupinu,

- žiaci 7.A, 7.B, 7.C a 8.B tvoria jednu skupinu,
  - žiaci 8.A, 8.C, 9.A, 9.B a 9.C tvoria jednu skupinu.
- e) Anglický jazyk v 7.A a 9.C sa nedelia na skupiny z dôvodu nedostatočného počtu žiakov delenia na skupiny.
- f) Nemecký jazyk v nižšom sekundárnom vzdelávaní delí na skupiny, v 7.A, 8.A, 9.A. a 9.C sa nedelí z organizačných dôvodov (je v nich aj nižší počet žiakov) a nedostatočného počtu kvalifikovaného personálu.
- g) Technika sa nedelí v 7.A,7.B, 7.C , 9.A nedelí z organizačných dôvodov (je v nich aj nižší počet žiakov) a nedostatočného počtu kvalifikovaného personálu.

1. Vzdelávacie programy

ŠVP - Štátny vzdelávací program: vydáva a zverejňuje ho ministerstvo školstva
Vymedzuje povinný obsah výchovy a vzdelávania v školách na získanie kompetencií

ŠkVP - Školský vzdelávací program: základný dokument školy, ktorý vymedzuje vlastné zameranie v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania a príslušným štátnym vzdelávacím programom.

iŠkVP – 1., 2., 3. 4. ročník

iŠkVP – 5., 6., 7. 8. a 9. ročník

Do iŠkVP sme zapracovali tretiu vyučovaciu hodinu, ktorú budeme realizovať formou pohybových a športových aktivít v ŠKD a vyučovacích blokoch:

1.stupeň: plavecký výcvik, športový deň, futbalový turnaj, korčuľovanie, lyžovanie, lezenie na lezeckú stenu, turistické vychádzky, využívanie dreveného ihriska počas dňa

2.stupeň: športový deň, turistický deň, lyžiarsky výcvik, florbalový turnaj, futbalový turnaj, turnaj vo vybíjanej, pohybové aktivity v rámci veľkej prestávky v átriu školy (skákanie cez švihadlo, hádzanie lopty na basketbalový kôš, prekážková dráha....), stolnotenisový turnaj.

Škola vedie žiakov k tomu, aby chodili do školy pešo, na kolobežkách a bicykloch a preto sme v spolupráci s rodičmi vybudovali stojiská na kolobežky.

Povinné učebné priestory škôl a ich vybavenie

Tab. 2 Učebné priestory

P.č.	Názov učebného priestoru
1.	učebňa
2.	telocvičňa
3.	biologická a fyzikálna učebňa

Tab. 3 Vybavenie učební

Názov vybavenie	Počet na	
	učiteľa	triedu/skupinu
učiteľský stôl a stolička	1	-
školská lavica a stolička		podľa počtu žiakov
skrinky		podľa počtu žiakov
nástenka		1
školská tabuľka		1
interaktívna tabuľa		6
zdroj napätia a prúdu		1
USB kľúč/externý disk		1
PC/notebook		1
pripojenie na internet		1
dataprojektor		1

Tab. 4 Vybavenie telocviční

Názov vybavenie	Počet na	
	učiteľa	triedu/skupinu
rebrina		14
tyč na šplhanie		4
lano na šplhanie		3
kruhy		2
hrazda		1
lavička		8
karimatka/podložka na cvičenie		20
švihadlo		40
švédska debna		1
žinenka		20
koza		2
mostík		1
nízka kladina		2
lopty		40
kriketová loptička, granát		15
futbalová/hádzanárska brána		2
volejbalová konštrukcia a sieť		2
basketbalový kôš		8

stopky		2
meracie pásmo		1
audio/DVD prehrávač		0

Tab. 5 Vybavenie biologickej a fyzikálnej učebne

Názov vybavenie	Počet na	
	učiteľa	triedu/skupinu
učiteľský stôl a stolička		1
školská lavica a stolička		podľa počtu žiakov
skriňa		1
školská tabuľa		1
zdroj napätia a prúdu		1
nástenka		1
dataprojektor		1
PC/notebook		1
reproduktory, slúchadlá		1
prístup na internet		1
Wifi router		1